

Lisa 10

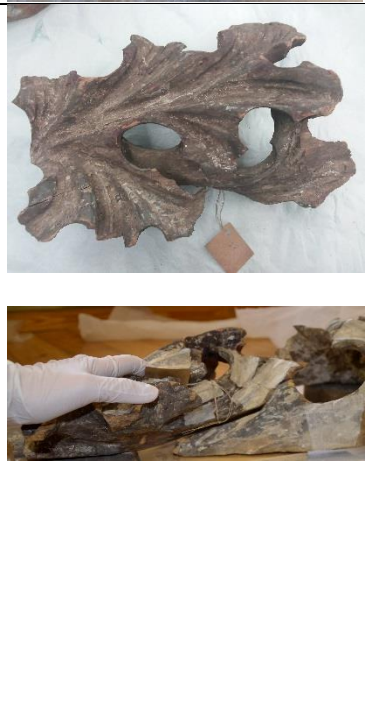
		Sektsioon 1	D 112:11 1, 9, 14, 26, 28, 30	
		Kirjeldus:	<p>Alljärgnevalt on toodud objekti kõige vasakpoolsema laua ja selle külge kinnituvate taim- ja akantusornamentide kirjeldused, mille juures on toodud välja nende alanumber (D 112:11 ..), mõõdud, materjal, polükroomsed värvikihistused ning nendel kasutatud polükroomiatehnikate kirjeldus.</p> <p>Polükroomia kihtide kirjelduses kasutati: visuaalset vaatlust, Signe Vahuri teostatud värvianalüüside tulemusi (lisa 3), Ragnar Saage p-XRF analüüsi tulemusi (lisa 4) ja värvikihtide stratigraafia analüüsi tulemusi (lisa 5).</p>	
Tehnikad:	Tisleritehnikad- männipuidust (<i>Pinus</i>) aluslaudad ja laudadel madalreljeefne nikerdus, Puunikerdus- pärnapuidust taimornament (<i>Tilia</i>), sepanaelad. <u>Polükroomia alumisest kihistusest: Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, oranž õli või muna temperavärv (ooker), pliivalge õli või muna temperavärv, smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, punane õli- või lakkvärv(?), sinakas-must õli või lakkvärv (?), sekundaarne valge lubivärvikiht.</u>			
Foto objektist	Nr.	Mõõdud Kõrgus x laius x paksus (cm)	Polükroomia Kihistused	Objekti kirjeldus, polükroomia kirjeldus.

	<p>D 112:11 1</p>	<p>159x21x3,5 cm</p> <p>Horisontaalsete konsooli liistude jäljed laua tagusel on kadunud laudadega arvestavalt mõõtudega: 4x53 cm</p>	<p><u>Laua polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, valge lubivärv. <u>Akantsulehtede polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv. <u>Lehemotiiv polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli või muna temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Ainus säilinud kõige äärmine S- kujulise siluetiga männipuidust (<i>Pinus</i>) laud, mille välimine serv on töödeldud kõhremotiiviga ja sellele on naeltega kinnitatud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusmotiiv. Lauale on madalreljeefselt nikerdatud festoonide lehestiku osa ja alumises osas akantusmotiiv. Ornamentide kinnitamiseks on lauale nikerdatud ja sirgeks hõõveldatud pinnad, mille külge detailid kinnitusid sepanaelte ja liimliitega. Aluslaua külge on sepanaeltega olnud kinnitatud akantuslehe detail nr 14, 16, 18. Detaili nr 14. otsa kinnitus omakorda veel külgmise vanik nr 9. Maalitehnikatest on detailil vaadeldavad marmoriimitatsioon, õlikuldamine ja lüstermaal. Aluslaua tausta pind on värvitud sinise värviga.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 3. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelised“ lehed) ja oranži värviga (lillornament, akantuslehe tipud), mis annavad kullatisele selle alatoonid. 4. Akantusmotiivide värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 5. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 6. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 7. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga.
--	-------------------------------------	---	--	--

				<p>8. Laua taust värviti viimasena smalt sinise liimvõi tempera värviga.</p> <p>9. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>
	<p>D 112:11 9</p>	<p>120x35x13,5 cm</p>	<p><u>Õiekimpude ja loorberi marjade polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, punane õli- või lakkvärv(?), sinakas-must õli või lakkvärv (?), valge lubivärv. <u>Loorberilehtede polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Vasakpoolne pärnapuidust (<i>Tilia</i>) nikerdatud taimevanik, mille õiekimpudes on kujutatud: lainjate kroonlehtedega lilleõisi, päevalilli, roose, kullerkuppe, viljapäid, tulpi (?), trompeti-kujulisi õisi, kirsioksi marjadega ja loorberilehti. Objekt kinnitus varasemalt metall klambrite ja naeltega detaili, alanumbriaga 14, männipuidust (<i>Pinus</i>) eenduva serva ja vasakpoolse konsoolilaua nr 26 serva külge (samuti metall klambritega). Nikerdustehniliselt sarnaneb vanik peegelpildis kujundatud parempoolse taimevanikuga (nr 10/1, 10/2), millest viimasel erineb õiekimpude kompositsioon ja kujutatud taimed. Vaniku nikerdus on nii meisterlikult kui ka kohmakalt teostatud. Seega võib eeldada, et osad õied on nikerdanud õpipoisid (meistri jooniste järgi), mille meister on hiljem viimistlenud. Maalitehnikatest on detaili kasutatud õlikuldamist ja lüstermaali.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 3. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelised“ lehed) ja oranži värviga (lillornament, akantuslehe tipud), mis annavad kullatisele selle alatoonid. 4. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli

				<p>messinglehe nakkumiseks kaetud liimi- või õlikihiga.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 6. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga. 7. Õiesüdamike, marjade, viljade ja õite osaline värvimine- sinakas-musta ning punase lasuurse lüsterlakiga. 8. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
	D 112:11 14	48x27x7 cm, Aluslaua mõõdud: 26x11x3,5 cm	<p><u>Akantuslehe polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, sinakas-must õli või lakkvärv (?), valge lubivärv.</p> <p><u>Kõhremotiivi ja tausta polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim- või temperavärv, smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker),</p>	<p>Ühestükis nikerdatud pämpuidust (<i>Tilia</i>) akantuse ja abstraktset kõhre motiivi ühendav detail, mis kinnitub ühe naelaga selle küljes olevale männipuidust (<i>Pinus</i>) laua osale. Laud kinnitus varasemalt liimliite ja naeltega detaili nr 1 ülemisse otsa (pooleks murtud naelakohad on aluslual nr 1 säilinud) ning selle eenduva otsa külge kinnitus naelte ja metallklambritega taimevanik alanumbriga 9. Akantusmotiiv on osa vaskpoolsest murdviilust, mille lehestik jätkub detaili 18/1.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil vaadeldavad marmoriimitatsioon, õlikuldamine ja lüstermaal. Akantuslehtede tipud on ääristatud oranži värvi ja messinglehega. Alumises osas olevad vaniku lehed on värvitud rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga (messinglehe peale), kasutatud on ka sinakas-musta õli või lakkvärvi ning smalt sinist taustavärvi.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga.

				<p>messingleht, valge lubivärv.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelist“ lehed) ja oranži värviga (lillornament, akantuslehe tipud), mis annavad kullatisele selle alatoonid. 4. Akantusmotiivide värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 5. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi- või õlikihiga. 6. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 7. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga. 8. Abstraktse kõhremotiivi, D-kujuliselt nikerdatud, süvendid värviti smalt sinise liim- või temperavärviga. 9. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
	<p>D 112:11 26</p>		<p>33,5x12,5x3,5 cm</p>	<p><u>Laua polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim- või temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Vasakpoolse männipuidust (<i>Pinus</i>) konsooli ainukene säilinud osa, millest väljaulatava sepanaela külge kinnitus pärnapuidust (<i>Tilia</i>) pjedestaal (hävinud). Viimasel seisis ka ristiga puto-figuur nr 13. Konsooli madalreljeefselt nikerdatu spiraalse hõõveldatud pinna külge kinnitus akantusvoluut nr 30. Maalitehnikatest on vaadeldav ainult tausta smalt sinine värv.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 3. Aluslaua taust värviti smalt sinise liim- või temperavärviga.

					<p>4. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>
	<p>D 112:11 28</p>	<p>34x22x10 cm</p>	<p><u>Akantuslehe-motiivi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv.</p>	<p>Pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusdetail, mis on olnud varasemalt kinnitunud liimliitiga detaili nr 30 külge. Akantus kinnitus veel sepanaelttega konsooli nr 26 kadunud osade ja aluslaua nr 1 külge. Akantusdetail on olnud maalitud marmorimitatsiooniga, mille lehetipud olid ääristatud oranži värvi ja messinglehega.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind osaliselt katmata). 3. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (akantuslehe tipud), mis annab kullatisele selle alatoonid. 4. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 5. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 	

					<p>6. Akantusdetaili värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon.</p> <p>7. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>
	<p>D 112:11 30</p>	<p>49x25,5x17 cm</p>	<p><u>Akantusvoluudi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, , oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv.</p>	<p>Pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusvoluut, mis kinnitus vasakpoolse konsooli aluslaudade külge nael- ja liimliidetega. Detailid nr 30 ja 28 olid esialgu ühestükist, kuid on eraldunud puidu liimliidete nõrgenemise tõttu. Akantusvoluudile kinnitunud konsoolil seisis varasemalt ristiga puto-figuur nr 13. Akantusvoluut on maalitud marmorimitatsiooniga, mille lehetipud on ääristatud oranži värvi ja messinglehega.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind osaliselt katmata) 2. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (akantuslehe tipud), mis annab kullatisele selle alatoon. 3. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 4. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 5. Akantusvoluudi värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 6. Hilisem värvimine valge lubivärviga. 	

Tehnikad:		Tisleritehnikad- männipuidust (<i>Pinus</i>) aluslaudad ja laudadel madalreljeefne nikerdus, Puunikerdus-pärnapuidust taimornament (<i>Tilia</i>), sepanaelad. <u>Polükroomia alumisest kihistusest</u> : Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv , oranž õli või muna temperavärv (ooker) , pliivalge õli või muna temperavärv, smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon , messingleht , roheline (verdigris) muna või õli temperavärv , punane õli- või lakkvärv(?) , sinakas-must õli või lakkvärv (?), sekundaarne valge lubivärviikiht.		
Foto objektist	Nr.	Mõõdud Kõrgus x laius x paksus (cm)	Polükroomia Kihistused	Objekti kirjeldus, polükroomia kirjeldus.

	<p>D 112:11 2</p>	<p>181,4 x 25,5 x 4 cm, Vanikulehtede mõõdud: 31 x 4x 4 cm.</p>	<p><u>Laua polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, valge lubivärv. <u>Laua akantusmotiivi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv. <u>Festoonide lehemotiiv polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli või muna temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Vasakpoolne männipudust (<i>Pinus</i>) aluslaud, millele on madalreljeefselt nikerdatud: laua ülemises osas abstraktne akantusmotiiv, selle keskel ketina festoonide lehestik ja alumises osas kõhresugemetega looklev motiiv. Laua alumises osas on poolkuu kujuline väljalõike, millele on nikerdatud rüüsitud serv. Selle poolkuukujulise väljalõike kohale kinnituvad naeltega südamikuks keerduvad pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusvoluudid nr 16 ja 17. Festoonide lehestikule kinnituvad naeltega pärnapuidust (<i>Tilia</i>) lehestiku osad, mille vahele kinnitub naeltega õiekimp nr 15. Aluslaua ülemisele, poolkaares servale, kinnitusid naeltega akantusornamentide nr 14 ja 18/1 otsad.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil vaadeldavad nii marmoriimitatsioon kui ka lüstermaaling. Aluslaua tausta pind on värvitud sinise värviga.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 11. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 12. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelist“ lehed) ja oranži värviga (lillornament, akantuslehe tipud), mis annavad kullatisele selle alatooni. 13. Akantusmotiivide värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 14. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liim-või õlikihiga. 15. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 16. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga. 17. Laua taust värviti viimasena smalt sinise liim-või temperavärviga.
--	------------------------------	---	---	--

	<p>D 112:11 3</p>	<p>194,4 x 28 x 4,3 cm Vanikulehtede mõõdud: 31 x 4 x 4 cm Laua tagusel oleva puitprussi tumeda jälje mõõdud: 176 x 16,5 cm</p>	<p><u>Laua polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, valge lubivärv. <u>Laua akantusmotiivi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv. <u>Festoonide lehemotiiv polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli või muna temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>18. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p> <p>Vasakpoolse ovaali moodustav männipuidust (<i>Pinus</i>) aluslaud, mille alumisel osal jätkub laua nr 2 naeltega kinnitatud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) ja madalreljeefselt nikerdatud festoonide lehistki. Laua ülemises osas jätkub samuti laua nr 2 madalreljeefselt nikerdatud abstraktne akantusmotiiv. Laua parem serv moodustab ovaali kaare, millele kinnitub puittüüblitega, õiekimpude ja loorberilehestikuga kaunistatud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) ja männipuidust (<i>Pinus</i>) nikerdatud pärg. Ovaalil ülemisele osale kinnitus puittüübliga loorberilehestik nr 19, mis on nikerdatud ühestükis pärnapuidust (<i>Tilia</i>).</p> <p>Laua alumisele osale on naelaga olnud kinnitatud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusvoluut nr 17 serv ning laua ülemise poolkaares servale kinnitus naeltega samuti pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusvoluut nr 18/1.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil nii marmoriimitatsioon kui ka lüstrit. Aluslaur tausta pind on värvitud sinise värviga.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 3. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelised“ lehed) ja oranži värviga (lillornament, akantuslehe tipud), mis annavad kullatisele selle alatoonid. 4. Akantusmotiivide värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 5. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimivõi õlikihiga. 6. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale.
--	------------------------------	---	--	--

				<p>7. Loorberilehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga.</p> <p>8. Õiesüdamike, marjade, viljade ja õite värvimine- sinakas-sinakas-sinakas-sinakas-sinakas-sinakas-sinakas-musta ning punase lüsterlakiga.</p> <p>9. Laua taust värviti viimasena smalt sinise liim-või tempera värviga.</p> <p>10. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>
	<p>D 112:11 3</p>	<p>Ovaali õiekimbu mõõdud: 72 x 22 x 9 cm</p>	<p><u>Pärja õiekimbu polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, punane õli- või lakkvärv(?), sinakas-must õli või lakkvärv (?), valge lubivärv. <u>Pärja loorberilehtede polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Pärnapuidust (<i>Tilia</i>) ja männipuidust (<i>Pinus</i>) ovaali raamistava pärja vasakpoolne osa, mis kinnitub lauale nr 3 okaspuidust tüüblitega (tüüblid on värvitud originaal polükroomias). Pärna- ja männipuidust osad koosnevad mitmetest liimiliidetud puidutükkidest, kus männipuidust ca 2,5 cm paksune nikerdatud osa on vastu aluslauda ning ca 8 cm paksusele pärnapuidust osa on pealpool ning nikerdatud lopsaka lillornamendiga. Tüübliaugud on ornamendile käsipuuriga ettepuuritud. Pärnapuidust poolele on teostatud rikkalik õiekimpudest ning loorberilehtedest koosnev pärg. Taimekimbul on motiividena kasutatud: päevalille õisi, laiade kroonlehtedega lilli, roose, kullerkuppe, granaatõunu, käbisid (?), loorberilehti ja marju (kirsid?). Arvatavasti on ovaali raamistava pärja osa nikerdanud meister, kuna tegemist on väga meisterliku ja ühtlase käekirjaga nikerdusega.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil kasutatud lüstrit.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 0. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 1. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 2. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelised“ lehed) ja oranži värviga (lillornament), mis annavad kullatisele selle alatooni. 3. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi- või õlikihiga.

				<ol style="list-style-type: none"> 4. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 5. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga. 6. Õiesüdamike, marjade, viljade ja õite osaline värvimine-sinakas-musta ning punase lüsterlakiga. 7. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
	D 112:11 22	28x18x12 cm	<u>Õiekimbu polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, punane õli- või lakkvärv(?), sinakas-must õli või lakkvärv (?), valge lubivärv.	<p>Laua nr 2 või 8 külge naeltega kinnitunud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) õiekimp. Kuna objektil on kaks sellist õiekimpu tuli kindlaks teha millisele aluslauale (nr 2 või 8) kimp kuulus. Õiekimpude taguse põhjal võib oletada, et valgeks värvitud tagusega õiekimp nr 15 kinnitus valgeks värvitud lauale nr 8 ja värvimata tagusega õiekimp nr 22 kinnitus värvimata lauale nr 2.</p> <p>Õiekimbu motiivides on kasutatud: keskmine suur lainjate kroonlehtedega lille õis, mille peale paigutub tammetõru ja tammeoks lehega. Seda lilleõit ümbritsevad omakorda lainjate kroonlehtedega lilleõied, trompet-kujulised õied, käbid (?) ja võib-olla sidrun või granaatõun.</p> <p>Festoonide vahele paigutuvad ümarad õiekimbud on nikerdanud arvatavasti meister, mida saab arvata teose kõrge nikerduskvaliteedi põhjal.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil kasutatud lüstrit.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 3. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga, mis annab kullatisele selle alatoonid. 4. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 5. Õiesüdamike, marjade, viljade ja õite osaline värvimine-sinakas-musta ning punase lüsterlakiga.

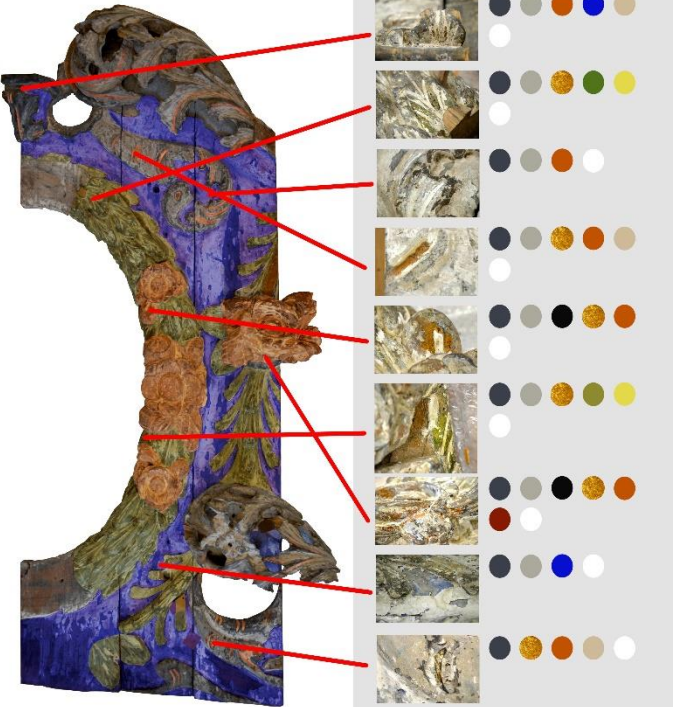
				<ol style="list-style-type: none"> 6. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 7. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
	<p>D 112:11 18/1</p>	<p>63x27x16 cm</p>	<p><u>Akantusvoluudi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, kollane ooker boolus, messingleht, messingpulber messingleht/ puru, valge lubivärv.</p>	<p>Pärnapuidust (<i>Tilia</i>) nikerdatud vasakpoolse murdviilu moodustav akantusvoluut, mis kinnitub aluslaudade nr 2 ja 4 külge sepanaelttega (6 tk). Akantusvoluut on nikerdatud liimliidetud pärnapuidust, mille kõige ülemise kaare servast puudub liimliidetud tükk.</p> <p>Akantusvoluut on maalitud marmorimitatsiooniga, mille lehetipud on ääristatud oranži värvi ja messinglehega.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 8. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind osaliselt katmata). 9. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (akantuslehe tipud), mis annab kullatisele selle alatoonid. 10. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 11. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 12. Akantusvoluudi värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon.

				<p>13. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>
	<p>D 112:11 4</p>	<p>72x30,5x4 cm <u>Ovaali õiekimbu mõõdud:</u> 44 x 16 x 7 cm <u>Põõna ava mõõdud:</u> 5x4x1,5 cm</p>	<p><u>Laua polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, valge lubivärv.</p> <p><u>Pärja õiekimbu polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, punane õli- või lakkvärv(?), sinakas-must õli või lakkvärv (?), valge lubivärv.</p> <p><u>Pärja loorberilehtede polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Kõige ülemine vasakpoolne männipuidust (<i>Pinus</i>) tipufiguuri konsoolilaud, mille ülemises osas on poolkuu kujuline väljalõige, madalreljeefselt nikerdatud rüüsitud servaga. Poolkuukujulise väljalõikega osale, kinnitub naeltga ka akantusvoluudi nr 18/1 osa, mille all olev lauapind on nikerdatud madalreljeefse spiraalina.</p> <p>Aluslaua poolkaares töödeldud alumisele servale kinnitub okaspuidust tüüblitega, ovaali ülemise osa moodustav, pärnapuidust (<i>Tilia</i>) ja männipuidust (<i>Pinus</i>) lillornamendiga pärja osa. Tüübliaugud on ornamendile käsipuuriga ette puuritud. Õiekimbu keskel oleval laiade kroonlehtedega õiel on kadunud ülemise serva liimliidetud pärnapuidust tükk. Pärja lillornamendi motiivis on kasutatud: Keskmise meistri lillornamendile iseloomulik suur lilleõis, loorberilehed, kirsi marjad (?) ja kullerkupud.</p> <p>Aluslauale kinnitus varasemalt ka kolmetahulise poolkonsooli osa, mis on ära murdunud ja kadunud. Kolmetahulisel poolkonsoolil seisis varasemalt tipufiguur (kadunud). Laua tagusele on peitlitega lõigatud põõnaava, mis ühendas lauad nr 4 ja 5 omavahel ning mille abil ühendati ovaali osad keskel tervikuks.</p>

				<p>Maalitehnikatest on detailil kasutatud lüstrit.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 3. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelist“ lehed) ja oranži värviga (lillornament), mis annavad kullatisele selle alatoonid. 4. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimivõi õlikihiga. 5. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 6. Loorberilehed värviti rohelise lasuurse värviga (verdigris pigment) lüster tehnikas. 7. Öiesüdämike, marjade, viljade ja õite osaline värvimine-sinakas-musta ning punase lüsterlakiga. 8. Laua taust värviti viimasena smalt sinise liimivõi temperavärviga. 9. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
	<p>D 112:11 19</p>	<p>31x14x6 cm</p>	<p><u>Loorberilehtede polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Aluslaudadele nr 3 ja 4 kinnitunud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) nikerdatud loorberilehestik. Tüübliaugud on detailile käsipuuriga ettepuuritud. Varasemalt kinnitus detail aluslaua ovaalse väljalõike servale okaspuidust tüüblitega, hilisemal perioodil on need asendatud naeltega. Loorberilehtede otstel on näha ka nakiste jäljed, millega pärja osad täpselt kohale kinnitati. Loorberilehele nikerdatud rootsu kuju põhjal võib öelda, et tegemist on selli tööga.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil kasutatud lüstrit.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga.

				<ol style="list-style-type: none"> 3. kullatisega kaetavate alade värvimine pliivalge õli temperavärviga, mis annab kullatisele selle alatoonid. 4. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 5. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 6. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga. 7. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
	<p>D 112:11 16</p>	<p>41x14x16,5 cm</p>	<p><u>Akantusdetaili polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv) smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, , oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv.</p>	<p>Aluslaudade nr 1 ja 2 poolkuu kujulise väljalike kohale kinnitunud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusdetaili üks osa. Detail nr 16 ja 17 olid varasemalt ühestükis, kuid suhtelise õhuniiskuse kiireloomulise muutumise tõttu on puidus tekkinud sisemised pinged ja akantusemotiiv murdus kaheks. Detail kinnitus aluslaudade külge naeltega (taguse poolt löödud).</p> <p>Akantusdetail on maalitud marmorimitatsiooniga, mille lehetipud on ääristatud oranži värvi ja messinglehega.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind osaliselt katmata). 3. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (akantuslehe tipud), mis annab kullatisele selle alatoonid. 4. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 5. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 6. Akantusdetaili värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 7. Hilisem värvimine valge lubivärviga.

	D 112:11 17	32,5x19x15 cm	<u>Akantusvoluudi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv.	<p>Aluslaudade nr 2 ja 3 külge kinnitunud pärnapuidust (Tilia), südamikuks rulluv akanutsvoluut, mille keskmes on väikesed pallikesed. Detail nr 16 ja 17 olid varasemalt ühestükis, kuid suhtelise õhuniiskuse kiireloomulise muutumise tõttu on puidus tekkinud sisemised pinged ja akantusemotiiv murdus kaheks. Detaili kinnitus aluslaudade külge naeltega (taguse poolt löödud). Detaili peale kinnitus varasemalt puittüübliga akanatuslehestik nr 29 ja irddetailide nr 25 juurde kuuluv teravatipuline akantusleht.</p> <p>Akantusdetail on maalitud marmorimitatsiooniga, mille lehetipud on ääristatud oranži värvi ja messinglehega.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind osaliselt katmata). 3. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (akantuslehe tipud), mis annab kullatisele selle alatoonid. 4. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 5. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 6. Akantusvoluudi värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 7. Pallikestega südamiku osa on värvitud smalt sinise liim- või temperavärviga. 8. Hilisem värvimine valge lubivärviga. 	
			Sektsioon 3	D 112:11 5, 6, 7, 8, 8/2, 20, 21, 15, 32	

		<p>Kirjeldus:</p>	<p>Alljärgnevalt on toodud aluslaudade numbriga 5, 6, 7, 8, 8/2 ja nende kinnituvate taim- ja akantusornamentide kirjeldused, mille juures on toodud välja nende alanumber (D 112:11 ..), mõõdud, materjal, polükroomsed värvikihistused ning nendel kasutatud polükroomiatehnikate kirjeldus.</p> <p>Polükroomia kihtide kirjelduses kasutati: visuaalset vaatlust, Signe Vahuri teostatud värvianalüüside tulemusi (lisa 3), Ragnar Saage p-XRF analüüsi tulemusi (lisa 4) ja värvikihtide stratigraafia analüüsi tulemusi (lisa 5).</p>	
<p>Tehnikad:</p>		<p>Tisleritehnikad- männipuidust (<i>Pinus</i>) aluslaud ja laudadel madalreljeefne nikerdus, Puunikerdus- pärnapuidust taimornament (<i>Tilia</i>), sepanaelad. <u>Polükroomia alumisest kihistusest: Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, oranž õli või muna temperavärv (ooker), pliivalge õli või muna temperavärv, smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, punane õli- või lakkvärv(?), sinakas-must õli või lakkvärv (?), sekundaarne valge lubivärvikiht.</u></p>		
<p>Foto objektist</p>	<p>Nr.</p>	<p>Mõõdud Kõrgus x laius x paksus (cm)</p>	<p>Polükroomia Kihistused</p>	<p>Objekti ja selle kahjustuste kirjeldus</p>

	<p>D 112:11 5</p>	<p>73 x 32 x 4 cm</p> <p><u>Kolmetahulise kapiteeli mõõdud:</u> 16 x 13 x 10 cm</p> <p><u>Tagusel pöönaava mõõdud:</u> 6,5 x 4 x 1 cm</p>	<p><u>Laua ja kapiteeli polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), malt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, smalt sinine liim-või temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Kõige ülemine parempoolne männipuidust (<i>Pinus</i>) tipufiguuri konsoolilaud, mille ülemises osas on poolkuu kujuline väljalõige, madalreljeefselt nikerdatud rüüsitud servaga. Aluslauale kinnitub naeltega kolmetahuline pärnapuidust (<i>Tilia</i>) poolkonsooli osa. Konsooli kaunistab akantusleht, mis on omane meistri käekirjale.</p> <p>Konsooli teine pool, mis kinnitus laua nr 4 külge on kadunud. Laua alumise serva külge kinnitus varasemalt puittappidega aluslaua nr 4 küljes olev õiekimbu pärg. Laua tagusele on peitlitega lõigatud pöönaava, mis ühendas lauad nr 4 ja 5 omavahel ning mille abil ühendati ovaali osad tervikuks.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil kasutatud marmoriimitatsiooni. Aluslaua tausta pind on värvitud sinise värviga.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind osaliselt katmata). 11. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (akantuslehe tipud), mis annab kullatisele selle alatoonid. 12. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 13. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 14. Akantusdetaili värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 15. Laua taust värviti viimasena smalt sinise liim-või tempera värviga. 16. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
--	--	---	--	--

	<p>D 112:11 6</p>	<p>54 x 30 x 4 cm</p> <p><u>Tagusel põõnaava</u> <u>mõõdud:</u> 5,35x1,5 cm</p>	<p><u>Laua polükroomia</u> <u>kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Ainukene säilinud männipuidust (<i>Pinus</i>) ovaali parempoolne, alumine laud, millele on madalreljeefselt nikerdatud lehemotiiv. Aluslaua ülemine osa on ovaali alumise osa poolkaar, millele kinnitub puittüübliga loorberilehestik nr 20. Laua tagusel on vaadeldav ka põõnaava, mille põhjal võib järeldada, et ülemise otsa põõnaavad ja alumise otsa põõnaavad olid suunisteks objekti (ja ovaali) tervikuks liitmisel.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil vaadeldav õlikuldamine. Aluslaua tausta pind on värvitud sinise värviga.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 19. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 20. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 21. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (nikerdatud lehemotiivi tipud), mis annavad kullatisele selle alatoon. 22. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 23. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 24. Laua taust värviti viimasena smalt sinise liim-või tempera värviga. 25. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
---	--	---	---	---

	<p>D 112: 11 7</p>	<p>197x20,5x3 cm</p> <p><u>Vanikulehtede</u> <u>mõõdud:</u> 27x4x4 cm</p>	<p><u>Laua polükroomia</u> <u>kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, valge lubivärv.</p> <p><u>Laua</u> <u>akantusmotiivi</u> <u>polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv.</p> <p><u>Festoonide lehemotiiv</u> <u>polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Parempoolse ovaali moodustav männipuidust (<i>Pinus</i>) aluslaud, mille alumisel osal jätkub laua nr 8 naeltega kinnitatud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) ja madalreljeefselt nikerdatud festoonide lehiski. Laua ülemises osas jätkub samuti laua nr 8 madalreljeefselt nikerdatud abstraktne akantusmotiiv. Laua vasak serv moodustab ovaali kaare, millele kinnitub puittüüblitega, õiekimpude ja loorberilehestikuga kaunistatud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) ja männipuidust (<i>Pinus</i>) nikerdatud pärg. Ovaalil ülemisele ning alumisele osale on kinnitatud puittüüblitega loorberilehestikud, mis on nikerdatud ühestükis pärnapuidust (<i>Tilia</i>).</p> <p>Laua alumisele osale on naelaga olnud kinnitatud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusvoolu nr 8/2 serv ning laua ülemise poolkaares servale kinnitus naeltega pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusvoolu nr 21.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil vaadeldavad marmoriimitatsioon, õlikuldamine ja lüstermaal. Aluslaua tausta pind on värvitud sinise värviga.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 12. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 13. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelised“ lehed) ja oranži värviga (lillornament, akantuslehe tipud), mis annavad kullatisele selle alatoonid. 14. Akantusmotiivide värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 15. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 16. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale.
--	---	---	--	--

				<p>17. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga.</p> <p>18. Õiesüdamike, marjade, viljade ja õite osaline värvimine-sinakas-sinakas-musta ning punase lüsterlakiga.</p> <p>19. Laua taust värviti viimasena smalt sinise liim-või tempera värviga.</p> <p>20. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>
	<p>D 112:11 7</p>	<p>69x19x11 cm</p>	<p><u>Pärja õiekimbu polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, punane õli- või lakkvärv (?), sinakas-must õli- või lakkvärv (?), valge lubivärv.</p> <p><u>Pärja loorberilehtede polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Pärnapuidust (<i>Tilia</i>) ja männipuidust (<i>Pinus</i>) ovaalse vaniku parempoolne osa, mis kinnitub lauale nr 7 okaspuidust tüüblitega (tüüblid on värvitud originaal polükroomias). Pärna- ja männipuidust osad koosnevad mitmetest liimiliidetud puidutükkidest kus männipuidust ca 2,5 cm paksune nikerdatud osa on vastu aluslauda ning ca 8 cm paksusele pärnapuidust osa on pealpool ning nikerdatud lopsaka lillornamendiga. Tüübliaugud on ornamendile käsipuuriga ettepuuritud. Pärnapuidust poolele on teostatud rikkalik õiekimpudest ning loorberilehtedest koosnev pärg. Taimekimbul on motiividena kasutatud: laiade kroonlehtedega lilli, roose, kullerkuppe, käbisid (?), loorberilehti ja marju (kirsid?). Arvatavasti on ovaali raamistava pärja osa nikerdanud meister, kuna tegemist on väga meisterliku ja ühtlase käekirjaga nikerdusega.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil kasutatud õlikuldamist ja lüstermaali.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 9. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 10. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelised“ lehed) ja oranži värviga (lillornament), mis annavad kullatisele selle alatoonid. 11. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi- või õlikihiga.

					<ol style="list-style-type: none">12. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale.13. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga.14. Õiesüdamike, marjade, viljade ja õite osaline värvimine-sinakas-sinakas-musta ning punase lüsterlakiga.15. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
---	--	--	--	--	---

	<p>D 112:11 8</p>	<p>154x25x3cm <u>Vanikulehtede</u> <u>mõõdud:</u> 27x5x3 cm</p>	<p><u>Laua polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, valge lubivärv. <u>Laua Akantusmotiivi ja akantusvoluudi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv. <u>Festoonide lehemotiiv polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Parempoolne männipudust (<i>Pinus</i>) aluslaud, millele on madalreljeefselt nikerdatud: laua ülemises osas abstraktne akantusmotiiv, selle keskel ketina festoonide lehestik ja alumises osas kõhresugemetega looklev motiiv. Aluslauast on murdunud poolkuukujulise väljalõike alumine ots ehk laud nr 8/2. Neid tükke hoidsid koos varasemalt õhukesed sillad, mis on ära murdunud objekti käsitsemisel. Arvatavasti tõsteti laud kogu raskusega laua nr 8/2 servale ja puit murdus pinge all. Selle poolkuukujulise väljalõike kohale kinnituvad naeltega südamikuks keerduvad pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusvoluudid nr 8 ja 32.</p> <p>Festoonide lehestikust on kadunud ülemine pärnapuidust (<i>Tilia</i>) lehestiku osa, säilinud on alumine lauakülge naeltega kinnitatud osa, mille vahele kinnitub naeltega õiekimp nr 22.</p> <p>Aluslaur ülemisele, poolkaares servale, kinnitusid naeltega akantusornamendi nr 21 ots.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil vaadeldavad marmoriimitatsioon, õlikuldamine ja lüstermaal. Aluslaur tausta pind on värvitud sinise värviga.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 3. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelised“ lehed) ja oranži värviga (lillornament, akantuslehe tipud), mis annavad kullatisele selle alatoonid. 4. Akantusmotiivide värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 5. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimivõi õlikihiga. 6. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale.
--	--	---	--	---

				<p>7. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga.</p> <p>8. Laua taust värviti viimasena smalt sinise liim-või tempera värviga.</p> <p>9. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>
	<p>D 112:11 8/2</p>	<p>36,5x25x3 cm</p>	<p><u>Laua polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, valge lubivärv.</p> <p><u>Laua akantusmotiivi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv.</p>	<p>Aluslaua nr 8 männipuidust (<i>Pinus</i>) murdunud alumine osa, mis varasemalt kinnitus laua nr 8 külge. Laua poolkuu kujulist väljalõiget ümbritseb nikerdatud rüüsitud serv, mille alumises osas on madalreljeefselt nikerdatud kõhresugemetega looklev motiiv.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil kasutatud marmoriimitatsiooni ja messinglehte.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 3. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (kõhremotiiv), mis annavad kullatisele selle alatooni. 4. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 5. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 6. Kõhremotiivi värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 7. Laua taust värviti viimasena smalt sinise liim-või tempera värviga. 8. Hilisem värvimine valge lubivärviga.

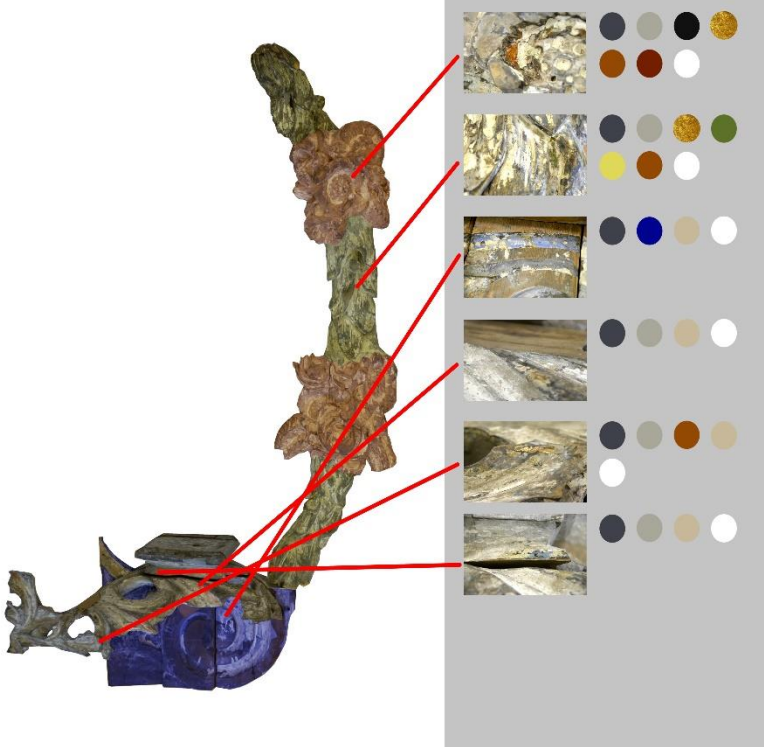
	<p>D 112:11 8</p>	<p>35x30x15 cm</p>	<p><u>Akantusvoluudi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv.</p>	<p>Aluslauda nr 8 külge kinnituv pärnapuidust (Tilia), südamikuks rulluv akanutsvoluut, mille keskmes on väikesed pallikesed. Detaili külge kinnitus varasemalt akantusmotiiv nr 32, kuid suhtelise õhuniiskuse kiireloomulise muutumise tõttu on puidus tekkinud sisemised pinged ja akantusemotiiv murdus kaheks. Detail kinnitus aluslaudade külge naeltega (taguse poolt löödud). Detaili peale kinnitus varasemalt puittüübliga akanatuslehestik nr 33.</p> <p>Akantusdetail on maalitud marmorimitatsiooniga, mille lehetipud on ääristatud oranži värvi ja messinglehega.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 10. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind osaliselt katmata). 11. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (akantuslehe tipud), mis annab kullatisele selle alatoonid. 12. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 13. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 14. Akantusvoluudi värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 15. Pallikestega südamiku osa on värvitud smalt sinise liim- või temperavärviga. 16. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
---	--	--------------------	---	---

	<p>D 112:11 32</p>	<p>25x20x8 cm</p>	<p><u>Akantsudetaili</u> <u>polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv.</p>	<p>Aluslauda nr 8 külge kinnituva akantuse volangi murdunud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) detail. Detaili akantuslehtede tipud on kahjustunud. Detail kinnitus aluslaudade külge naeltega (taguse poolt löödud).</p> <p>Akantusdetail on maalitud marmorimitatsiooniga, mille lehetipud on ääristatud oranži värvi ja messinglehega.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 9. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind osaliselt katmata). 10. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (akantuslehe tipud), mis annab kullatisele selle alatoon. 11. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 12. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 13. Akantsudetaili värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 14. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
---	---	-------------------	--	--

	<p>D 112:11 20</p>	<p>31x17x6 cm</p>	<p><u>Loorberilehtede polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, messingpulber, punane õli- või lakkvärv (?), roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Aluslaudadel nr 6 ja 7 okaspuidust (<i>Pinus</i>) tüüblitega kinnitunud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) loorberilehestik. Tüübliaugud on ornamendile käsipuuriga ette puuritud. Loorberilehtede otstel on näha ka nakiste jäljed, millega pärja osad täpselt kohale kinnitati. Loorberilehele nikerdatud rootsu kuju põhjal võib öelda, et tegemist on selli tööga.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil kasutatud õlikuldamist ja lüstermaali.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 9. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 10. kullatisega kaetavate alade värvimine pliivalge õli temperavärviga, mis annab kullatisele selle alatoonid. 11. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi- või õlikihiga. 12. Marja värvimine lasurse punakas lilla õli- või lakkvärviga. 13. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 14. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga. 15. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
---	---	-------------------	---	---

	<p>D 112:11 21</p>	<p>62,5x23,5x11 cm</p> <p><u>Vooluudi moodustav akantusornamendi otsa detaili mõõdud:</u> 32x24,5x10 cm</p>	<p><u>Akantusvoluudi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, messingpulber messingleht/ puru, valge lubivärv.</p>	<p>Pärnapuidust (<i>Tilia</i>) nikerdatud vasakpoolne murdviilu moodustav akantusvoluut, mis kinnitub aluslaudade nr 7 ja 8 külge sepanaelttega (6 tk). Akantusevoluut on nikerdatud liimliidetud pärnapuidust, mille ülemine osa on murdunud suhtelise õhuniiskuse kiireloomulise muutumise tõttu kaheks.</p> <p>Akantusvoluut on maalitud marmorimitatsiooniga, mille lehetipud on ääristatud oranži värviga ja messinglehega.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 14. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 15. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind osaliselt katmata). 16. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (akantuslehe tipud), mis annab kullatisele selle alatoonid. 17. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi- või õlikihiga. 18. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 19. Akantusvoluudi värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. 20. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
--	---	---	---	---

	<p>D 112:11 15</p>	<p>27x19x12 cm</p>	<p><u>Õiekimbu polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, punane õli- või lakkvärv (?), sinakas-must õli- või lakkvärv (?), valge lubivärv.</p>	<p>Laua nr 2 või 8 külge naeltega kinnitunud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) õiekimp. Kuna objektil on kaks sellist õiekimpu tuli kindlaks teha millisele aluslauale (nr 2 või 8) kimp kuulus. Õiekimpude taguse põhjal võib oletada, et valgeks värvitud tagusega õiekimp nr 15 kinnitus valgeks värvitud laule nr 8 ja värvimata tagusega õiekimp nr 22 kinnitus värvimata lauale nr 2.</p> <p>Õiekimbu motiividest on vaadeldav keskmine suur lainjate kroonlehtedega lille õis, mille peale paigutub maikellukestega vars. Seda lilleõit ümbritsevad omakorda lainjate kroonlehtedega lilleõied, trompet-kujulised õied, viinamarjakobar, käbid (?) ja võib-olla sidrun või granaatõun.</p> <p>Festoonide vahele paigutuvad ümarad õiekimbud on nikerdanud arvatavasti meister, mida saab arvata teose kõrge nikerduskvaliteedi põhjal.</p> <p>Maalitehnikatest on detailil kasutatud õlikuldamist ja lüstermaali.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 9. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 10. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga, mis annab kullatisele selle alatoonid. 11. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi- või õlikihiga. 12. Õiesüdame, marjade, viljade ja õite osaline värvimine-sinaka-ssinakas-musta ning punase lüsterlakiga. 13. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 14. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
--	---	--------------------	---	--

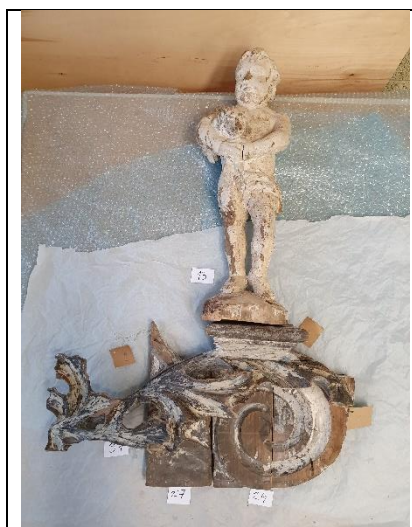

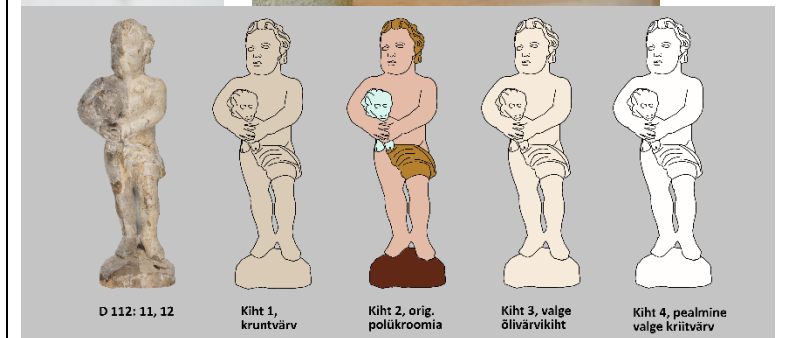
		Sektsioon 4		D 112:11 10/1, 10/2, 24, 27, 31	
		Kirjeldus:		Alljärgnevalt on toodud objekti kõige parempoolsema osa konsooli laudade, sellel oleva akantusvoluudi ja hävinud S-kujulise siluetiga laua külge kinnituvate taim- ja akantusornamentide kirjeldused, mille juures on toodud välja nende alanumber (D 112:11 ..), mõõdud, materjal, polükroomsed värvikihistused ning nendel kasutatud polükroomiatehnikate kirjeldus. Polükroomia kihtide kirjelduses kasutati: visuaalset vaatlust, Signe Vahuri teostatud värvianalüüside tulemusi (lisa 3), Ragnar Saage p-XRF analüüsi tulemusi (lisa 4) ja värvikihtide stratigraafia analüüsi tulemusi (lisa 5).	
Tehnikad:		Tisleritehnikad- männipuidust (<i>Pinus</i>) aluslauad ja laudadel madalreljeefne nikerdus, Puunikerdus- pärnapuidust taimornament (<i>Tilia</i>), sepanaelad. <u>Polükroomia</u> alumisest kihistusest: Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, oranž õli või muna temperavärv (ooker), pliivalge õli või muna temperavärv, smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmorimitatsioon, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, punane õli- või lakkvärv(?), sinakas-must õli või lakkvärv (?), sekundaarne valge lubivärvikiht.			
Foto objektist	Nr.	Mõõdud Kõrgus x laius x paksus (cm)	Polükroomia Kihistused	Objekti ja selle kahjustuste kirjeldus	

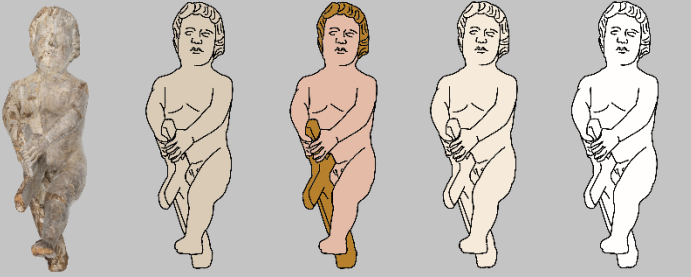
	<p>D 112:11 10/1</p>	<p>102x 27x 14 cm</p>	<p><u>Õiekimpude ja loorberi marjade polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, punane õli- või lakkvärv(?), sinakas-must õli või lakkvärv (?), valge lubivärv.</p> <p><u>Loorberilehtede polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Parempoolne pärnapuidust (<i>Tilia</i>) nikerdatud taimevanik, mis on eraldunud kaheks (10/1 ja 10/2). Eraldunud detaili kinnitus ala on sirgeks hõõveldatud ning kinnitus detaili nr 10/1 ülesotsa ühe naelaga. Nael murdus raua korrosiooni tõttu pooleks ning detailid on nüüd eraldi.</p> <p>Objekti alumine serv kinnitus varasemalt metall klambrite ja naeltega männipuidust (<i>Pinus</i>) parempoolse konsoolilaua nr 24 serva külge. Vanikust eraldunud loorberilehestiku ülemine ots kinnitus varasemal aga kadunud äärmise laua külge. Detailil nr 10/2 on sellest kinnitusest säilinud naelad ja korrodeerunud klambri osa.</p> <p>Õiekimbus on kujutatud: lainjate kroonlehtedega lilleõied, päevalilled, roosid, kullerkupud, nartsissid, viljapead, viinamarjalehed, trompeti-kujulised õied, kirsioksad marjadega ja loorberilehed.</p> <p>Vaniku nikerdus on nii meisterlikult kui ka kohmakalt teostatud. Seega võib eeldada, et osad õied on nikerdanud õpipoisid (meistri jooniste järgi), mille meister on hiljem viimistlenud.</p> <p>Maalitehnikatest on detaili kasutatud õlikuldamist ja lüstermaali.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 16. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 17. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 18. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õli temperavärviga („rohelised“ lehed) ja oranži värviga (lillornament, akantuslehe tipud), mis annavad kullatisele selle alatoonid. 19. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi- või õlikihiga.
--	---	-----------------------	--	--

				<p>20. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale.</p> <p>21. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga.</p> <p>22. Öiesüdamike, marjade, viljade ja õite värvimine-sinakas-musta ning punase lasuurse värviga lüster tehnikas.</p> <p>23. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>
	<p>D 112: 11 10/2</p>	<p>43x 13x 5 cm</p>	<p><u>Loorberilehtede polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), pliivalge õli temperavärv, messingleht, roheline (verdigris) muna või õli temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Pärnapuidust (<i>Tilia</i>) nikerdatud loorberilehestik, mis kinnitus varasemalt detaili nr 10/1 ülesotsa naelaga. Kinnitus pind on sirgeks hõõveldatud, arvatavasti võis peale naela olla pinnad omavahel ka liimliidetud. Loorberilehestikul on ka ainsana kasutatud nikerdustehnikat, kus murdunud või taotluslikult välja lõigatud loorberileht on peale pinna nikerdamist tagasi kinnitatud. Välja lõigatud lehte hoiab paigas ümar peaga tüübel, mis on vaadeldav tagusel. Maalitehnikatest on detaili kasutatud õlikuldamist ja lüstermaali.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <p>16. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht.</p> <p>17. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga.</p> <p>18. kullatisega kaetavate alade värvimine pliivalge õli temperavärviga, mis annab kullatisele selle alatoonid.</p> <p>19. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi- või õlikihiga.</p> <p>20. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale.</p> <p>21. Lehed värviti rohelist verdigris pigmenti sisaldava lüsterlakiga.</p>

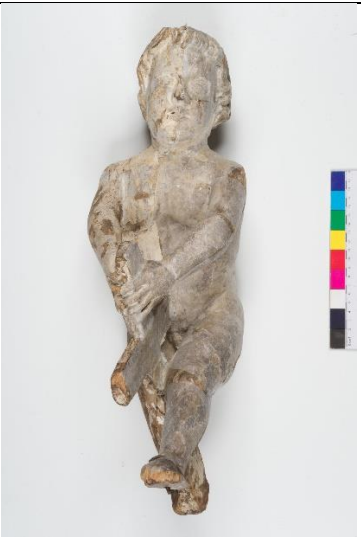
				<p>22. .Marjade värvimine- sinakas-musta ning punase lüsterlakiga.</p> <p>23. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>
	<p>D 112:11 24</p>	<p>33,5x30x3,5 cm</p> <p><u>Kapiteeli/</u> <u>Pjestaali mõõdud:</u> 23x12x7 cm</p>	<p><u>Laua polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmorimitatsioon, valge lubivärv.</p>	<p>Parempoolse männipuidust (<i>Pinus</i>) konsooli kõige äärmised laudad ning kõige äärmise laua külge naelaga kinnitunud pärnapuidust (<i>Tilia</i>) poolkonsool. Laudadele on madalreljeefselt nikerdatud spiraal, mis jätkub laual nr 27. Poolkonsooli alumine serv on sirgeks hõõveldatud ning selle külge kinnitus liimliitega varasemalt akantusvoluut nr 31. Akantusvoluut oli omakorda kinnitatud naeltega laudade nr 24 ja 27 külge naeltega. Poolkonsoolil seisis figuur nr 13.</p> <p>Maalitehnikatest on vaadeldav marmorimitatsioon ja sinine tausta värv.</p>
				<p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <p>9. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht.</p> <p>10. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga.</p> <p>11. Poolkonsooli värvimine smalt ja pliivalge õli temperavärvi marmorimitatsiooniga.</p> <p>12. Aluslaua taust värviti smalt sinise liim-või temperavärviga.</p> <p>13. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>

	<p>D 112:11 27</p>	<p>33,5x13,2x3,5 cm</p>	<p><u>Laua polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt sinine liim-või temperavärv, valge lubivärv.</p>	<p>Parempoolne männipuidust (<i>Pinus</i>) laud, mis kinnitus liimliitega laua nr 24 ja hävinud S-kujulise siluetiga laua külge. Lauale on nikerdatud madalreljeefne kõhremotiiv. Laua sirgeks hõõveldatud servale kinnitus ka akantusevoluudi nr 31 tagumine ots. Maalitehnikatest on vaadeldav marmorimitatsioon ja sinine tausta värv.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puidu pooride katmine liimikihiga, pinna ettevalmistus kiht. 2. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga. 3. Poolkonsooli värvimine smalt ja pliivalge õli temperavärvi marmorimitatsiooniga. 4. Aluslaua taust värviti smalt sinise liim-või temperavärviga. 5. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
	<p>D 112:11 31</p>	<p>61,5x20x16 cm</p>	<p><u>Akantusvoluudi polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õli temperavärviga marmorimitatsioon, , oranž õli või muna temperavärv (ooker), messingleht, valge lubivärv.</p>	<p>Pärnapuidust (<i>Tilia</i>) akantusvoluut, mis kinnitus parempoolse konsooli aluslaudade nr 24 ning 27 külge naelte ja liimliidetega. Akantusvoluudi sirgeks hõõveldatud pealne serv oli liimliidetud aluslaua nr 24 poolkonsooli põhja külge. Akantusvoluudi konsoolil seisis varasemalt figuur nr 13.</p> <p>Akantusvoluut on maalitud marmorimitatsiooniga, mille lehetipud on ääristatud oranži värvi ja messinglehega.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p>

				<ol style="list-style-type: none"> 21. Värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind osaliselt katmata) 22. kullatisega kaetavate alade värvimine oranži värviga (akantuslehe tipud), mis annab kullatisele selle alatoon. 23. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi-või õlikihiga. 24. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale. 25. Akantusvoluudi värvimine smalt sinise ja pliivalge õli temperavärviga, marmoriimitatsioon. Hilisem värvimine valge lubivärviga.
			Skulptuurid	D 112:11 11, 12, 13, 23
 <p>D 112: 11, 12</p> <p>Kiht 1, kruntvärv</p> <p>Kiht 2, orig. polükroomia</p> <p>Kiht 3, valge õlivärvi kiht</p> <p>Kiht 4, pealmine valge kriitvärv</p>	Kirjeldus:	<p>Alljärgnevalt on eraldi väljatoodud puto-figuuride, Kristuse figuuri ja korintosekapiteeli kirjeldused, nende polükroomia erisuste tõttu ning objekti ornamentide irdetailid, millele ei ole kompositsioonis kohta leidnud. All on toodud välja skulptuuride alanumber (D 112:11 ..), mõõdud, materjal, polükroomsed värvikihistused ning nendel kasutatud polükroomiatehnikate kirjeldus.</p> <p>Polükroomia kihtide kirjelduses kasutati: visuaalset vaatlust, Signe Vahuri teostatud Kristuse figuuri värvianalüüsi tulemusi (lisa 3) ja värvikihtide stratigraafia analüüsi tulemusi (lisa 5).</p>		

 <p>D 112:11, 13</p> <p>Kiht 1, kruntvärv</p> <p>Kiht 2, orig. polükroomia</p> <p>Kiht 3, valge õlivärviikiht</p> <p>Kiht 4, pealmine valge krittvärviikiht</p>				
<p>Tehnikad:</p>	<p>Puunikerdus- pärnapuit (<i>Tilia</i>), okaspuit, Kuusepuit (<i>Picea</i>), sepanaelad. Polükroomia kihistused on toodud detailide juures.</p>			
<p>Foto objektist</p>	<p>Nr.</p>	<p>Mõõdud Kõrgus x laius x paksus (cm)</p>	<p>Polükroomia Kihistused</p>	<p>Objekti kirjeldus, polükroomia kirjeldus.</p>

	<p>D 112:11 11</p>	<p>70x19 cm</p>	<p><u>Kristuse polükroomia kihistused:</u> valge kriitvärv, Kollakasroosa kriitvärv, must oksüdeerunud hõbeda kiht, Hallikas valge kriitvärv.</p>	<p>Kuusepuidust (<i>Picea</i>) Kristus Kõigevitja puuskulptuur, mis ei kuulu objektile. Figuuри käed, mis olid keha külge kinnitatud sepanaeltaga on kadunud. Kõigevõitja poosis oli Kristuse vasak oli tõstetud õnnistuseks ning parem käsi hoidis veidi madalamal võidulippu. Kristuse vasak jalg on väljasirutatud ja asetseb paremast jalast veidi eespool. Selle järgi võiks oletada, et Kristuse jalg võis toetuda koljule või lõmastada madu. Kristuse figuuri jalgu läbistavad ca 10 cm pikkused sepanaelad, mis ei sobi laua nr 5 poolkonsoolil olevate avadega.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 26. Kristuse värvimine valge kruntvärviga. 27. Kristuse värvimine Kollakasroosa kriitvärviga ihutoon või hõbeda värvi alustoonina. 28. Kristuse katmine hõbelehega. 29. Kristuse üle värvimine hallikas valge kriitvärviga. <p>Viimane värvikiht sarnaneb ERMi objekti katva pealmise valgele lubivärvikihtile.</p>
---	-------------------------------	-----------------	---	--

	<p>D 112:11 12</p>	<p>60x 10x 16 cm</p>	<p><u>Lambatallega puto-figuuri polükroomia kihistused:</u> Valge kruntvärv, Roosa värv, Kollane värv, Rohekasvalge värv, Pruun värv, Valge õlivärv, Pealmine valge kriitvärv.</p>	<p>Pärnapuidust (<i>Tilia</i>) lambatallega puto-figuur, mis seisib parempoolsel konsoolil. Figuur on nikerdatud ühestükis pärnapuidust koos jalusega ning sellel ei paista naelkinnitusi. Figuuri kokku põimitud kätel on puidukuivamisest tingitud lõhe. Lambatallega puto-figuur on nikerdatud ühestükis pärnapuidust staatilises poosis, kergelt vasakule jalale nõjatudes ja kaenla all, põimitud käte vahel lambatalle hoidmas.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Figuuri värvimine valge kruntvärviga. 2. Figuuri ihu värvimine nahatoonides. 3. Figuuri juuste ja niudevöö värvimine kollase värviga. 4. Lambatalle värvimine rohekasvalge värviga. 5. Figuuri ülevärvimine sekundaarse valge õlivärviga. 6. Figuuri teine ülevärvimine kogu ehiseina katva lubivärvikihiga.
	<p>D 112:11 13</p>	<p>52x 18x 16,5 cm</p>	<p><u>Ristiga puto-figuuri polükroomia kihistused:</u> Valge kruntvärv, Roosa värv, Kollane värv, Rohekas valge värv, Pruun värv, Valge õlivärv, Pealmine valge kriitvärv.</p>	<p>Pärnapuidust (<i>Tilia</i>) ristiga puto-figuur, mis seisib vasakpoolsel konsoolil (hävinud). Ristiga figuuril puudub jalus ning oli arvatavasti naeltega kinnitatud kadunud konsooli külge. Figuur on nikerdatud ühestükis pärnapuidust. Figuuri parem jalg ja risti alumine osa on kinnitatud reiest naeltega figuuri külge. Ristiga puto-figuuri katmata alakeha on nikerdatud anatoomilise täpsusega, samas on figuuri seljatagune jäänud mingil põhjusel töötlemata.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Figuuri värvimine valge kruntvärviga. 2. Figuuri ihu värvimine nahatoonides. 3. Figuuri juuste ja risti värvimine kollase värviga. 4. Figuuri ülevärvimine sekundaarse valge õlivärviga. 5. Figuuri teine ülevärvimine kogu ehiseina katva lubivärvikihiga.

	D 112:11 23	20x 18x 15 cm	<u>Korintosekapiteeli polükroomia kihistused:</u> Valge kruntvärv, Kollane värv, Hall värv.	<p>Lehtpuidust nikerdatud korintosekapiteel, mille peale on naeltega kinnitatud okaspuidust plaat. Korintosekapiteel on modelleeritud 17. ja 18. sajandile tüüpiliselt, mitme tasandiliste akantuse lehtedega, mis algab ümarprofiiliga ning laieneb V-kujuliselt ülespoole akantuse lehestikuks, mille lõpetavad tihedad voluudid. Kapiteeli põhiosa on nikerdatud lehtpuidust (arvatavasti pärnast), mille põhjas on ümar ca 3 cm ava sambale (puit tüübliga) kinnitamiseks. Kapiteeli ülemist osa katab tähe kujuline, tagant ära lõigatud, okaspuidust astmelise profiiliga plaat, mis toetus korpusele.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kapiteeli värvimine valge kruntvärviga. 2. Kapiteeli värvimine kollase värviga. 3. Kapiteeli üle värvimine halli värviga.
	D 112:11 25	Erinevad mõõtmed	<u>Irdetailide polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õlivärviga marmoriimitatsioon, oranž õli või muna temperavärv (ooker), valge lubivärv.	<p>kaks murdunud pärnapuidust suurevaniku liimliidetud oksa marjaga. Kaks okaspuidust ovaal pärja liimliidetud kiilu. Fotol olevad akantuslehed on toodud detailide D 112:11 29, 33.</p> <p>Polükroomia on irddetailidel suures osas kulunud tumeda kruntvärvi kihini.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 26. Detailide värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga (Tagumine pind suures osas katmata). 27. kullatisega kaetavate alade värvimine: pliivalge õlivärviga („rohelised“ lehed) või oranži värviga (lillornament, akantuslehe tipud), mis annavad kullatisele selle alatoonile 28. Kullatise ehk messinglehe kandmine alustoonile (valge ja oranž värv), mis oli messinglehe nakkumiseks kaetud liimi- või õlikihiga

				<p>29. Isoleeriva laki või liimikihi kandmine kullatisega kaetud pinnale.</p> <p>30. Akantusvoluudi värvimine smalt sinise ja pliivalge õlivärviga, marmoriimitatsioon.</p> <p>31. Hilisem värvimine valge lubivärviga.</p>
	<p>D 112:11 29, 33</p>	<p><u>Akantusleht nr 29</u> <u>mõõtmed:</u> 29x9x7 cm</p> <p><u>Akantusleht nr 33</u> <u>mõõtmed:</u> 18,5x11x8 cm</p>	<p><u>akantuslehtede polükroomia kihistused:</u> Tumehall kruntvärv (liimvärv), helehall kruntvärv (liimvärv), smalt ja pliivalge õlivärviga marmoriimitatsioon, valge lubivärv.</p>	<p>Akantusdetaili nr 29 ja 33 on mõlemal neljast akantuse lehest säilinud kaks. Akantusdetaili keskmesse on puuritud ca 0,5cm läbimõõduga auk. Siiani ei ole leitud antud detailidele täpset asukohta objektil.</p> <p><u>Polükroomia ülesehitus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akantusdetailide värvimine tumehalli ja helehalli kruntvärviga 2. Akantusvoluudi värvimine smalt sinise ja pliivalge õlivärviga, marmoriimitatsioon. 3. Hilisem värvimine valge lubivärviga.

Lisa 11

Konserveerimistööde kava:

1. Värv- ja puiduproovid
2. Objekti transpordiks ettevalmistamine, kuivpuhastus ja osade skulptuuride detailide katmine profülaktilise kleebisega
3. Valge ülemaalingu kihi eemaldamine ja originaalpolükroomia puhastamine
4. Originaalpolükroomia kinnitamine
5. Viimistluskihita puidupindade kuivpuhastus ja mädaniku neutraliseerimine
6. peenpuhastus
7. Kaitsva kattekihi katsed ja peale kandmine

Kõikide naelte ja metallosade conserveerimistööd teostas ERMi metalli konservaator Karl-Erik Hiiemaa.

Sektsioon 1 D 112:11 1, 9, 14, 26, 28, 30

Kirjeldus: Alljärgnevalt on toodud objekti kõige vasakpoolsema laua ja selle külge kinnituvate taime- ja akantusornamentidel teostatud instrumentaalanalüüsid ning conserveerimistööde kirjeldus koos fotodega.

Fotod objektist enne ja pärast conserveerimist (Enne fotod: E. Mikko, pärast fotod: A. Karm)	Nr.	Kahjustuste kirjeldus	Uuringud: dendrokronoloogia, p-XRF,	Teostatud conserveerimistööd
--	-----	-----------------------	-------------------------------------	------------------------------

			SEM-EDS, ATR-FT-IR.	
	<p>D 112:11 1</p>	<p>Aluslual esinevad kahjustused põhiliselt valgel ülemaalingu kihil, mis on määrdunud, kerkinud, irdunud ja pude. Puidul on kerged niiskuskahjustused lauaotsal. Originaalpolükroomia sinise ja valge õlivärviga marmoreeringut katab krakelüür, millel esinevad lokaalsed kaod. Värv on irdunud ja kadunud ka lüstermaalitud pindadel.</p>	<p>Otsalaud lihvitud dendrokronoloogi liseks analüüsiks. (Lisa 2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöösena eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja märgmenetlust. • Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kangas. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.

			<ul style="list-style-type: none">• Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga.• Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektile on olemas korrodeerunud naelad, mis puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni (w/w) lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p> <p>Osalised puhastus- ja kinnitustööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas maaliosakonna III. kursuse tudeng Randel Saveli. Praktika kestus 25.08.2019–29.08.2019.</p>
--	--	--	--

	<p>D 112:11 9</p>	<p>Vaniku polükroomia seisukord on väga halb. Värvikihistusel esineb kadusid nii pealmises valges kui ka originaalpolükroomias. Mõlemad värvikihistused on detaili pinnalt kerkinud, irdunud ja katuses ning on äärmiselt pudenenemise ohtlikud. Heas seisukorras on vaid kruntvärvi kihid, millel on hea nake puidupinnaga.</p>	<p>ATR-FT-IR ja SEM-EDS instrumentaalanalüüsid vaniku roheliselt loorberilehestikut (P1) ja päevalilleõie (P2) südamikust (Vaata Signe Vahuri koostatud analüüsitunnistus: Lisa 3. Analüüsitunnistus_retaabel_ERM.pdf)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenenemise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastusmeetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistööde osana eemaldati objekti pealne valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirstab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga.
--	------------------------------	--	--	---

				<ul style="list-style-type: none"> • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsliid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
	<p>D 112:11 14</p>	<p>Akantuslehe polükroomias esinevad kahjustused põhiliselt valgel ülemaalingu kihil, mis on määrdunud, irdunud ja pude. Originaalpolükroomial suuri värvikahjustusi ei esine. Sinise ja valge õlivärviga marmoreeringul esineb krakelüür, millel on minimaalsed värvi kod. Akantuslehe tippu kaunistav oranž värvikiht ja kullatis on suures osas kadunud. Roheliseks värvitud vanikulehtedel esinevad lokaalsed värvikaod, kuid on üldiselt heas seisukorras.</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintsliidga lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitseb polükroomiat pudenemise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastuse meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmedades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga.

			<ul style="list-style-type: none"> • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldatakse pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p> <p>Osalised puhastus- ja kinnitustööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas maaliosakonna III. kursuse tudeng Triinu Tuul. Praktika kestus 25.08.2019–29.08.2019.</p>
--	--	--	--

	<p>D 112:11 26</p>	<p>Objektil esinevad ulatuslikud polükroomia kahjustused. Enamus polükroomiast on hävinud ning originaalpolükroomiast on säilinud vaid väikesed alad smalt sinise ja tumehalli kruntvärviga.</p>	<p>P-XRF analüüs objekti sinisel värvil (vaata Lisa 4, Ragnar Saage koostatud XRF spektreid: ERM D112_11 sinine_alustoon.pdf)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti transpordiks profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenemise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastusmeetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
---	-------------------------------	--	---	---

				<ul style="list-style-type: none"> • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsliid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
	<p>D 112:11 28</p>	<p>Kogu objekti pind on määrdunud. Puit on pehkinud ja mehaaniliselt kergelt kahjustuv. Akantusdetaili esinevad ulatuslikud valge mädaniku, lilla ebanahkise (<i>chondrostereum purpureum</i>) kahjustused nii objekti tagumisel kui ka esimesel küljel. Valge mädanik on nõrgendanud puidu struktuuri, seega võib puit käsitlemisel kergesti kahjustuda, mis tõttu tuleb objekti aluslaudadele tagasi kinnitamisel olla äärmiselt ettevaatlik.</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenemise eest transpordil. • Mikalent eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmedades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.

Suuremosa originaalpolükroomiast ja valgest lubjavärvi kattekihist on hävinud. Säilinud on vaid tume hall kruntvärv ning smalt ja pliivalge õlivärviga teostatud marmorimitatsioon, millel esinevad ulatuslikud värvikod. Hävinud on ka akantuslehe tippe ümbritsenud oranž värvikiht ning messinglehe kiht.

- Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsli ja/või liivakotiga.
- Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.
- Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget.
- MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
- Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaga ja deioniseeritud vee ning puuvillavatiga rullides.
- Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid.

Objektile olemasolevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsliid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.

**D 112:11
30**

Akantsudetailil esinevad ulatuslikud valge mädaniku, lilla ebanahkise (*chondrostereum purpureum*) kahjustused. Objekti tagus on värvunud lillast ebanahkise spooridest lillaks. Tagusel esineb ka paar (ca 4-5 tk) ümarat, arvatavasti mööbli-toonesepa (*Anobium punctatum*) lennuava. Tegemist ei ole värskete kahjustustega, kuna lennuavatest ei pudene puidupuru. Valge mädanik on nõrgendanud puidu struktuuri, seega võib puit käsitlemisel kergesti kahjustuda, mis tõttu tuleb objekti aluslaudadele tagasi kinnitamisel olla äärmiselt ettevaatlik. Polükroomia seisukord on väga halb. Pealmine valge värvikiht on lahtine ja suures osas pudenenud. Originaalpolükroomias esinevad ulatuslikud kaod marmorimitatsiooniga aladel. Suures osas on kadunud ka akantsulehe tippe ümbritsev oranž värvikiht ning messinglehe

-

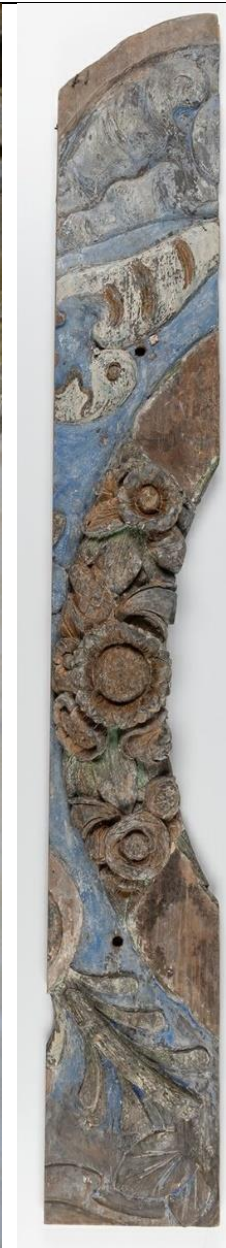
- Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik).
- Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenemise eest transpordil.
- Mikalenti eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti.
- Kõrvaldamiseks osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia.
- Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.
- Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga.
- Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.
- Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget.
- MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.

		<p>kiht. Rahuldavas seisukorras on vaid kruntvärvitud alad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna ja deioniseeritud vee ning puuvillavatiga rullides. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsleid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p> <p>Osalised puhastus- ja kinnitustööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas nahadisainiosakonna II. kursuse tudeng Riina Raudson. Praktika kestus 01.10.2019–13.12.2019.</p>
--	--	---	--

		Konserveerimistöde kava:			
Sektsioon 2		<ol style="list-style-type: none"> 1. Väarvi- ja puiduproovid 2. Objekti transpordiks ettevalmistamine, kuivpuhastus ja osade skulptuuride detailide katmine profülaktilise kleebisega 3. Valge ülemaalingu kihi eemaldamine ja originaal polükroomia puhastamine 4. Originaal polükroomia kinnitamine 5. Viimistluskihita puidupindade kuivpuhastus ja mädaniku neutraliseerimine 6. peenpuhastus 7. Kaitsva kattedihi katsed ja pealekandmine <p>Kõikide naelte ja metallosade konserveerimistöed teostas ERMi metalli konservaator Karl-Erik Hiiemaa.</p>			
Kirjeldus:		D 112:11/ 2, 3, 4, 22, 16, 17,18/1, 19 Alljärgnevalt on toodud aluslaudade numbriga 2, 3, 4 ja nendele kinnituvate taim-ja akantusornamentidel teostatud instrumentaal analüüsid ning teostatud konserveerimistöde kirjeldus koos fotodega.			
Fotod objektist enne ja pärast konserveerimist (Enne fotod: E. Mikko, pärast fotod: A. Karm)	Nr.	Kahjustuste kirjeldus	Uuringud: dendrokronoloogia, p-XRF, SEM-EDS, ATR-FT-IR.	Teostatud konserveerimistöed	

		<p>D 112:11 2</p>	<p>Aluslaua esinevad ulatuslikumad värvikahjustused selle alumises osas, kus pealmine valge värv ja originaalpolükroomne maaling on suures osas hävinud. Selles osas on säilinud vaid tumehall kruntvärv.</p> <p>Ülejäänud aluslaua polükroomia on üsna heas seisukorras. Valge värvikihi alt avaneb hästi säilinud originaalpolükroomia ning sinist tausta värvikihte on võimalik avada kogu ulatuses. Festoonide lüstervärvitud aladel esinevad lokaalsed kaod. Marmorimitatsiooniga värvitud aladel esineb ulatuslik krakelüür, millele esinevad lokaalsed värvi kaod ja kahjustused. Männipuidust alulaud on määrduanud ning selle alumises osas esineb niiskuskahjustusi.</p>	<p>Otsalaud lihvitud dendrokronol oogiliseks analüüsiks. (Lisa 2)</p> <p>P-XRF analüüs objekti sinisel värvil (vaata Lisa 4. Ragnar Saage koostatud XRF spektreid: ERM D112_11 sinine_laud 2. pdf, ERM D112_11 puit_laud 2. pdf)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöõde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmedades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja märgmenetlust. • Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kanga. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid.
--	--	--------------------------	--	---	--

				<p>Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsleid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni (w/w) lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
--	--	--	--	---

		<p>D 112:11 3</p>	<p>Aluslauda esinevad ulatuslikumad värvikahjustused selle alumises osas, kus pealmine valge värv ja originaalpolükroomne maaling on suures osas hävinud. Selles osas on säilinud vaid tumehall kruntvärv.</p> <p>Ülejäänud aluslauda polükroomia on üsna heas seisukorras. Valge värvikihi alt avaneb hästi säilinud originaal polükroomia ning sinist tausta värvikihte on võimalik avada kogu ulatuses. Festoonide lehestiku lüstervärvitud aladel esinevad lokaalsed kaod.</p> <p>Marmorimitatsiooniga maalitud aladel esineb ulatuslik krakelüür, millele esinevad lokaalsed värvi kaod ja kahjustused. Männipuidust laud on määrdunud ning sellel alumises osas esineb niiskuskahjustusi.</p>	<p>Otsalaud lihvitud dendrokronol oogiliseks analüüsiks. (Lisa 2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmuist ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmedades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja märgmenetlust. • Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kanga. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna.
--	--	------------------------------	---	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni (w/w) lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
	<p>D 112:11 3, pärg</p>	<p>Pärja polükroomia on määrdunud ja irdunud. Pealmisel valgel värvikihil esinevad ulatuslikud kaod ning see on põhiliselt säilinud nikerdatud motiivide süvendites.</p> <p>Originaalpolükroomia kaod on samuti ulatuslikud ning on säilinud põhiliselt nikerdatud süvendites.</p> <p>Männi- ja pärnapuidul esineb suhtelise õhuniiskuse kõikumiselt tulenevalt deformatsioone. Puit on kõmmeldunud ning liimliidetest nõrgenenud. See eest on puit piisavalt stabiilne ega nõua konserveerivat sekkumist.</p>	<p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöösena eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga.

				<ul style="list-style-type: none"> • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid.
	<p>D 112:11 22</p>	<p>Õiekimbu polükroomia on määrdunud ja irdunud. Pealmise valge värvikihistuse kaod on ulatuslikud ning seda on säilinud põhiliselt nikerduse süvendites. Originaalpolükroomial esinevad ulatuslikud kaod lillelehtedel, õiesüdamikel, trompet-kujulistel lilledel jm keerukatel kolmemõõtmelistel motiividel.</p>	<p>XRF analüüs objekti kullatisega kaetud lilleõie polükroomial (vaata lisa 4, Ragnar Saage koostatud XRF spektreid: ERM D112_11 kullatis_õis_D15.pdf)</p> <p>ATR-FT-IR spektri ja SEM-EDS instrumentaal analüüsid õiekimbu laiade kroonlehtede ga õie südamiku seest (P4) (Vaata Lisa 3, Signe Vahuri koostatud analüüsitunni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöösena eemaldati objekti pealne valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsi ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna ja deioniseeritud vee ning puuvillavatiga rullides. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid.

			<p>stus: Analüüsitunnistus_retaabel_ER.pdf)</p>	<p>Objektile on korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p> <p>Peenpuhastuse teostas Kõrgem Kunstikool Pallas skulptuuriosakonna III. Kursuse tudeng Elise Rohtaas. Praktika kestus 01.06–30.06.2020.</p>
	<p>D 112:11 18/1</p>	<p>Akantusornamendi detaili polükroomial on pea täielikult kadunud valge ülemaalingu kiht, mida esineb vaid akantuse lehe rootsude nikerdatud süvendites. Tolmu ja mustuse alt paistab aga paremas seisukorras smalt sinise ja pliivalge õlivärviga teostatud marmoriimitatsioon maaling, mille pinda katab ulatuslik krakelüür. Kuigi marmoreering on lehe otstelt ja reljeefsetelt pindadelt ca 50% ulatuses kadunud on maalitehnikad ja objekti värvikirevus siiski hästi aimatav. Lehetippudes on isegi säilinud oranži värvi ja messinglehega teostatud ca 1,5 cm laiune riba. Akantusdetailil esinevad ulatuslikud valge mädaniku, lilla ebanahkise</p>	<p>ATR-FT-IR spektri ja SEM-EDS instrumentaalanalüüsid Akantuselehe lt (P6) (Vaata Lisa 3, Signe Vahuri koostatud analüüsitunnistus: Analüüsitunnistus_retaabel_ER.pdf)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöösena eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsi ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.

		<p><i>(chondrostereum purpureum)</i> kahjustused. Objekti tagumine pool on lilla ebanahkise spooridest värvunud lillaks. Valge mädanik on nõrgendanud puidu struktuuri, seega võib puit käsitsemisel kergesti kahjustuda, mis tõttu tuleb objekti aluslaudadele tagasi kinnitamisel olla äärmiselt ettevaatlik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna ja deioniseeritud vee ning puuvillavatiga rullides. • Mädaniku kahjustustega pind neutraliseeriti etanooliga (pintsliga peale kantud). • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsleid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p> <p>Osalised puhastus- ja kinnitustööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas nahadisainiosakonna IV. kursuse tudeng Kaisa Suurman. Praktika kestus 01.10–13.12.2019</p>
--	--	---	--

D 112:11 4

Aluslaua polükroomia on pea täielikult hävinud, säilinud on vaid vähesel määral tumehalli taustavärvi ja smalt sinist värvi. Pealmine ülemaaling on aga täielikult kadunud, ja mõnes nikerdatud süvendis.

Detaili ovaalpärja osa polükroomia on määrdunud, irdunud ja suurte kadudega.. Originaalpolükroomial esineb samuti ulatuslikke kadusid lilledel ja õiesüdamikes. Pärjal on liimliite nõrgenemise tõttu kadunud liimliidetud pärnapuidust osa.

ATR-FT-IR ja SEM-EDS instrumentaal analüüsid vaniku roheliselt loorberilehest ikult (P7) (Vaata lisa 3, Signe Vahuri koostatud analüüsitunni stust: Analüüsitunnistus_retaabel_ER.pdf)

- Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik).
- Konserveerimistöõde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia.
- Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmedades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.
- Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja märgmenetlust.
- Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kanga.
- Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga.
- Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.
- Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget.
- MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
- Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna.

				<ul style="list-style-type: none"> • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värv jäädid. <p>Osalised puhastus- ja kinnitustööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas maaliosakonna IV. kursuse tudeng Riina Padar. Praktika kestus 26.08–30.08.2019.</p>
	<p>D 112:11 19</p>	<p>Objekti polükroomsed värvikihistused on suures osas kadunud, polükroomiast on vaadeldav põhiliselt tumehall kruntvärv. Pealmist valget värv ja lüstervärvi on säilinud vaid nikerduse süvendites.</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselsotsik). • Objekti pind kaeti transpordiks profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenemise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastuse meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistööde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada selle all säilinud originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikiht vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud)

			<p>kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget.</p> <ul style="list-style-type: none"> • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Puhastus- ja kinnitustööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas nahadisainiosakonna IV. kursuse tudeng Kaisa Suurman. Praktika kestus 01.10–13.12.2019</p>
	<p>D 112:11 16</p>	<p>Akantusornamendi pealmine valge värvikiht on irdunud ning suures osas pudenenud. Originaalpolükroomias esinevad ulatuslikud kaod marmorimitatsiooniga aladel. Suures osas on kadunud ka akantuslehe tippe ümbritsev oranž värv ning messinglehe kiht. Rahuldavas seisukorras on vaid kruntvärvitud alad. Detail nr 16 ja 17 olid varasemalt ühestükis, kuid on murdunud osadeks.</p>	<p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenumise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistöös osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmedades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsi ja/või liivakotiga.

				<ul style="list-style-type: none"> • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna ja deioniseeritud vee ning puuvillavatiga rullides. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Osalised puhastus- ja kinnitustööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas nahadisainiosakonna II. kursuse tudeng Netty Muld. Praktika kestus 01.10.2019-13.12.2019.</p>
	<p>D 112:11 17</p>	<p>Akantusornamendi pealmine valge värvikiht on irdunud ning suures osas pudenenud. Originaalpolükroomias esinevad ulatuslikud kaod marmorimitatsiooniga aladel. Suures osas on kadunud ka akantuslehe tippe ümbritsev oranž värvikiht ning messingleht. Rahuldavas seisukorras on vaid kruntvärvitud alad. Detail nr 16 ja 17 olid varasemalt</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenumise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistöös osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia.

ühestükis, kuid on murdunud osadeks.

Teose kokkupanekul selgus, et detail nr 29 või 33 kuulub selle akantusvoluudi pallikestega südamiku peale. Varasemalt olid need kokku liidetud tõenäoliselt puittüübliga.

- Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.
- Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsli ja/või liivakotiga.
- Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.
- Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget.
- MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
- Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna ja deioniseeritud vee ning puuvillavatiga rullides.
- Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid.

Osalised puhastus- ja kinnitustööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas nahadisainiosakonna II. kursuse tudeng Riina Raudson. Praktika kestus 01.10.2019-13.12.2019.

Konserveerimistöde kava:

1. Värv- ja puiduproovid
2. Objekti transpordiks ettevalmistamine, kuivpuhastus ja osade skulptuuride detailide katmine profülaktilise kleebisega
3. Valge ülemaalingu kihi eemaldamine ja originaal polükroomia puhastamine
4. Originaal polükroomia kinnitamine
5. Viimistluskihita puidupindade kuivpuhastus ja mädaniku neutraliseerimine
6. peenpuhastus
7. Kaitsva kattedekihi katsed ja pealekandmine

Kõikide naelte ja metallosade konserveerimistööd teostas ERMi metalli konservaator Karl-Erik Hiiemaa.

Sektsioon 3

D 112:11 5, 6, 7, 8, 8/2, 20, 21, 15, 32

Kirjeldus:

Alljärgnevalt on toodud aluslaudade numbriga 5, 6, 7, 8, 8/2 ja nendele kinnituvate taim- ja akantusornamentidel teostatud instrumentaal analüüsid ning teostatud konserveerimistöde kirjeldus koos fotodega.

Fotod objektist enne ja pärast konserveerimist
(Enne fotod: E. Mikko, pärast fotod: A. Karm)

Nr.

Kahjustuste kirjeldus

Uuringud:
dendrokronoloogia, p-XRF, SEM-EDS, ATR-FT-IR.

Teostatud konserveerimistööd

D
112:11
5

Aluslauda ja poolkonsooli polükroomia on heas seisukorras. Pealmises valges värvikihis esinevad ainult lokaalsed värvi kaod. Sinine tasuta värv on pulbristunud ja kulunud, kuid üldiselt rahuldavas seisukorras. Puidukahjustustest on poolkonsoolil murdunud vasakpoolne osa, samuti esinevad puidu kahjustused akantuslehe tippudel.

-

- Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik).
- Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia.
- Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja määrgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.
- Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja määrgmenetlust.
- Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kangas.
- Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga.
- Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.
- Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget.
- MfK jägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.

				<ul style="list-style-type: none">• Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna.• Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektile oleval korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsliid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni (w/w) lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p> <p>Puhastus- ja kinnitustööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas maaliosakonna IV. kursuse tudeng Ive Jüris. Praktika kestus 25.08.2019–29.08.2019.</p>
--	--	--	--	--

	<p>D 112:11 6</p>	<p>Aluslauda polükroomia seisukord on väga halb- Valge värvikiht on pea täielikult kadunud, selle all on säilinud väikesed kruntvärvitud ja smalt sinisega värvitu alad. Värvikaod on arvatavasti tingitud asjaolust, kus laud on otspuupinnaga olnud vastu maad ning see on liigniiskusest paisunud põhjustas värvikihistuse pudenemise.</p>	<p>Otsalaud lihvitud dendrokronoloogiliseks analüüsiks (Lisa 2)</p> <p>P-XRF analüüs objekti sinisel värvil (vaata lisa 4, Ragnar Saage koostatud XRF spektreid: ERM D112_11 sinine_laud 6. pdf, ERM D112_11 puit_laud 6. pdf)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja määrgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja määrgmenetlust. • Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kangas. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsi ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
--	----------------------------------	---	---	---

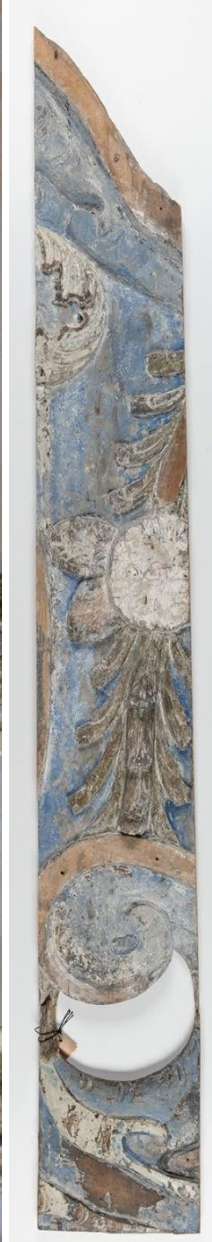
- Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga.
- Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid.

Objektile olid korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsleid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni (w/w) lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.

	<p>D 112:11 7</p>	<p>Aluslauda esinevad ulatuslikumad värvikahjustused selle alumises osas, kus pealmine valge värv ja originaalpolükroomne maaling on suures osas hävinud. Selles osas on säilinud vaid tumehall kruntvärv.</p> <p>Ülejäänud aluslauda polükroomia on üsna heas seisukorras. Valge värvikihi alt avaneb hästi säilinud originaalpolükroomia ning sinist tausta värvikihte on võimalik avada kogu ulatuses. Festoonide lüstervärvitud aladel esinevad lokaalsed kaod.</p> <p>Marmorimitatsiooniga värvitud aladel esineb ulatuslik krakelüür, millele esinevad lokaalsed värvi kaod ja kahjustused.</p> <p>Männipuidust laud on määrdunud ja sellel esinevad niiskus kahjustused.</p> <p>Konserveerimistöodel eraldati detaililt</p>	<p>Otsalaud lihvitud dendrokronoloogiliseks analüüsiks. (Lisa 2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöösena eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja märgmenetlust. • Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kangas. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäädgid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
--	--	--	--	---

		<p>loorberivanik selle paremaks puhastamiseks.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektile olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni (w/w) lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
	<p>D 112:11 7 pärg</p>	<p>Pärja polükroomia on määrdunud ja irdunud. Pealmisel valgel värvikihil esinevad ulatuslikud kaod ning see on põhiliselt säilinud nikerdatud motiivide süvendites.</p> <p>Originaalpolükroomia kaod on samuti ulatuslikud ning on säilinud põhiliselt nikerdatud süvendites.</p> <p>Männi- ja pärnapuidul esineb suhtelise õhuniiskuse kõikumiselt tulenevalt deformatsioone. Puit on kõmmeldunud ning liimliidetest nõrgenenud. See eest on puit piisavalt</p>	<p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget.

		stabiilne ega nõua konserveerivat sekkumist.		<ul style="list-style-type: none">• MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.• Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna.• Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid.
--	--	--	--	--

		<p>D 112:11 8</p>	<p>Aluslaua esinevad ulatuslikumad värvikahjustused selle alumises osas, kus pealmine valge värv ja originaalpolükroomne maaling on suures osas hävinud. Selles osas on säilinud vaid tumehall kruntvärv. Ülejäänud aluslaua polükroomia on üsna heas seisukorras. Valge värvikihi alt avaneb hästi säilinud originaalpolükroomia ning sinist tausta värvikihte on võimalik avada kogu ulatuses. Festoonide lüstervärvitud aladel esinevad lokaalsed kaod. Marmorimitatsiooniga värvitud aladel esineb ulatuslik krakelüür, millele esinevad lokaalsed värvi kaod ja kahjustused. Männipuidust laud on määrdunud ja sellel esinevad niiskus kahjustused. Männipuidust poolkuukujulise väljalõike sild on</p>	<p>Otsalaud lihvitud dendrokronoloogiliseks analüüsiks. (Lisa 2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja määrgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja määrgmenetlust. • Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kangas. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsli ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
--	--	--	--	--	--

		<p>murdunud eraldades laua nr 8 kaheks tükiks, nr 8 ja 8/2. Kadunud on ka pärnapuidust festoonide ülemine osa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaga. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektile olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsliid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B 72, 15% atsetooni (w/w) lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
	<p>D 112:11 8/2</p>	<p>Aluslaua esinevad ulatuslikumad värvikahjustused selle alumises osas, kus pealmine valge värv ja originaalpolükroomne maaling on suures osas hävinud. Selles osas on säilinud vaid tumehall kruntvärv.</p> <p>Valge värvikihi alt avaneb originaalpolükroomia: sinine tausta värv ja marorimitatsioon. Viimasega värvitud aladel esineb ulatuslik krakelüür, millele esinevad lokaalsed värvi kaod ja kahjustused. Männipuidust poolkuukujulise</p>	<p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja märgmenetlust. • Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kanga. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga.

	<p>väljalõike sild on murdunud eraldades aluslauda kaheks, nr 8 ja 8/2.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni (w/w) lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
---	---	--

D
112:11
8

Akantusvoluudi polükroomia pind on määrdunud ja tolmune. Pealmine valge värvikihte on säilinud detaili tagusel, akantuslehtedel ja nikerdatud süvendites. Selle all oleval smalt sinise ja pliivalge õlivärviga teostatud marmorimitatsioon on krakleestunud ja irdunud, kuid suures ulatuses säilinud. Akantuslehe tippudes on osaliselt säilinud ka oranži värvi ja messinglehete. Akantusvoluudilt on murdunud ära akantusdetaili osa nr 32. Konserveerimistöde teostamiseks eemaldati akantusornament aluslaualt kiiludega, vanad naelad eemaldati.

Teose kokkupanekul selgus, et detail nr 29 või 33 kuulub selle akantusvoluudi pallikestega südamiku peale. Varasemalt olid need kokku liidetud tõenäoliselt puittüübliga.

-

- Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik).
- Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia.
- Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja mürkpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.
- Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja mürkmenetlust.
- Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kangas.
- Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga.
- Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.
- Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget.
- MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.

			<ul style="list-style-type: none"> • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Osalise kinnitamise ja puhastamise ning kogu peenpuhastuse teostas Kõrgem Kunstikool Pallas skulptuuriosakonna III. Kursuse tudeng Elise Rohtaas. Praktika kestus 01.06–30.06.2020.</p>
	<p>D 112:11 32</p>	<p>Akantusvoluudi polükroomia pind on määrdunud ja tolmune. Pealmine valge värvikihte on säilinud detaili tagusel, akantuslehtedel ja nikerdatud süvendites. Selle all oleval smalt sinise ja pliivalge õlivärviga teostatud marmoriimitatsioon on krakleestunud ja irdunud, kuid suures ulatuses säilinud. Akantuslehe tippudes on osaliselt säilinud ka oranži värvi ja messinglehete. Akantusdetail on ära</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselsotik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenemise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistöösena eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.

		<p>murdunud akantusvoluudilt aluslaual nr 8.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsli ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna ja deioniseeritud vee ning puuvillavatiga rullides.
	<p>D 112:11 20</p>	<p>Pealmine valge värvikihistus on objekti pinnalt suures osas pudenenud ja kadunud. Valget värvikihistust leidub veel nikerdatud süvendites. Kuna valge värv on suures osas kadunud on originaal polükroomia pind määrdunud ja tolmune. Lüstervärvitud originaalpolükroomial esinevad lokaalsed kaod, kuid üldiselt on algne viimistlus hästi säilinud.</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsli ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.

				<ul style="list-style-type: none"> • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna. <p>Osalised puhastus- ja kinnitustööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas mööbliosakonna III. kursuse tudeng Elina Leisson. Praktika kestus 2.08.2019- 02.09.2019.</p>
	<p>D 112:11 21</p>	<p>Akantusornamendi detaili polükroomial on pea täielikult kadunud valge ülemaalingu kiht, mida esineb vaid akantuse lehe rootsude nikerdatud süvendites. Tolmu ja mustuse alt paistab aga paremas seisukorras smalt sinise ja pliivalge õlivärviga teostatud marmoriimitatsioon maaling, mille pinda katab ulatuslik krakelüür. Kuigi marmoreering on lehe otstelt ja reljeefsetelt pindadelt ca 50% ulatuses kadunud on maalitehnikad ja objekti värvikirevus siiski hästi</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistööde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja märgmenetlust. • Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kanga.

		<p>aimatav. Lehetippudes on isegi säilinud oranži värvi ja messinglehega teostatud ca 1,5 cm laiune riba. Akantusdetailil esineb valge mädaniku, lilla ebanahkise (<i>chondrostereum purpureum</i>) kahjustusi. Detail on mingil ajahetkel poolitunud kaheks.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsli ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna ja deioniseeritud vee ning puuvillavatiga rullides. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektile olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsleid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B 72, 15% atsetooni (w/w) lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
	<p>D 112:11 15</p>	<p>Õiekimbu polükroomia on määrdunud ja irdunud. Pealmise valge värvikihistuse kaod on ulatuslikud ning seda on säilinud põhiliselt nikerduse süvendites. Originaalpolükroomial</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselsotik). • Konserveerimistööde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia.

esinevad ulatuslikud kaod lillelehtedel, õiesüdamikel, trompet-kujulistel lilledel jm keerukatel kolmemõõtmelistel motiividel.

- Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.
- Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga.
- Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.
- Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget.
- MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
- Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna ja deioniseeritud vee ning puuvillavatiga rullides.
- Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid.

Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B 72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.

			<p>Osalised puhastus ja kinnitus tööd teostas Tartu Ülikooli kunstiajaloo õppetooli I. kursuse tudeng ja Pallase Kunstikooli maaliosakonna vilistlane Eliisebeth Pruus. Praktika kestus 04.11–20.12.2019.</p> <p>Peenpuhastuse teostas Kõrgem Kunstikool Pallas skulptuuriosakonna III. Kursuse tudeng Elise Rohtaas. Praktika kestus 01.06–30.06.2020.</p>
--	--	--	---

	Konserveerimistöde kava:
--	---------------------------------

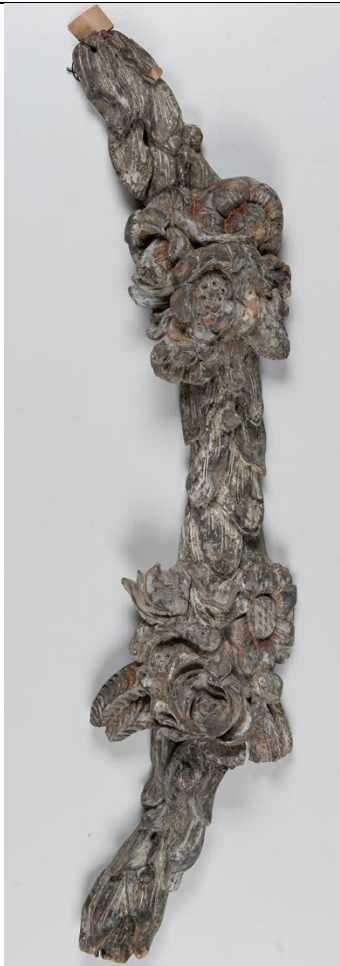
1. Värv- ja puiduproovid
 2. Objekti transpordiks ettevalmistamine, kuivpuhastus ja osade skulptuuride detailide katmine profülaktilise kleebisega
 3. Valge ülemaalingu kihi eemaldamine ja originaal polükroomia puhastamine
 4. Originaal polükroomia kinnitamine
 5. Viimistluskihita puidupindade kuivpuhastus ja mädaniku neutraliseerimine
 6. peenpuhastus
 7. Kaitsva kattekihi katsed ja pealekandmine
- Kõikide naelte ja metallosade konserveerimistööd teostas ERMi metalli konservaator Karl-Erik Hiiemaa.

Sektsioon 1 D 112:11 10/1, 10/2, 24, 27, 31

Kirjeldus: Alljärgnevalt on toodud objekti kõige parempoolsema osa konsooli laudade, sellel oleva akantusvoluudi ja hävinud S-kujulise siluetiga laua külge kinnitunud taimornamentidele teostatud instrumentaal analüüsid ning teostatud konserveerimistööde kirjeldus koos fotodega.

Fotod objektist enne ja pärast konserveerimist (Enne fotod: E. Mikko, pärast fotod: A. Karm)	Nr.	Kahjustuste kirjeldus	Uuringud: dendrokronol oogia, p-XRF, SEM-EDS, ATR-FT-IR.	Teostatud konserveerimistööd
--	-----	-----------------------	--	------------------------------

	<p>D 112:11 10/1</p>	<p>Vaniku polükroomia seisukord on väga halb. Värvikihistusel esineb kadusid nii pealmises valges kui ka originaalpolükroomias. Mõlemad värvikihistused on detaili pinnalt kerkinud, irdunud ja katuses ning on äärmiselt pudenenemise ohtlikud. Heas seisukorras on vaid kruntvärvi kihid, millel on hea nake puidupinnaga. Vanikult on eraldunud detail nr 10/2, mille konserveerimistööde kirjeldus on toodud allpool.</p>	<p>Stratigraafia proov (Lisa 5. P2, P2.1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistööde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja märgmenetlust. • Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kangas. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga. • Peale kinnitamist teostati peenpuhastus aladel, kus on valge värvi jäägid. <p>Objektile olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsleid). Korrosioon</p>
---	---	---	---	---

konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.

Konserveerimistööd teostas Eesti Rahva Muuseumi konservator Mariliis Vaks.

	<p>D 112:11 10/2</p>	<p>Loorberilehestiku pealmine valge värvikihistus on objekti pinnalt suures osas pudenenud ja kadunud. Valget värvikihistust leidub veel nikerdatud süvendites. Originaalpolükroomia on samuti väga kahjustunud ja suures osas kadunud (va kruntvärv). Algset lüstermaalingut leidub veel nikerdatud süvendites. Loorberilehe siledaks hõõveldatud ala oli kinnitatud naelagadetaili 10/1 ülemise otsa külge. Korrosiooni tõttu nael murdus ja detailid eraldusid.</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenumise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistöösena eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga.
<p>Objektile olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>				

	<p>D 112:11 24</p>	<p>Laudade polükroomia seisukord on halb. Pealmine valge värvikiht on suures osas pudenenud ja kadunud. Originaal polükroomiast on säilinud väikesed smalt sinise värvi ja tumehalli kruntvärvi alad. Poolkonsoolil valge värvikihi alt paljastub heas seisukorras smalt sinise ja pliivalge õlivärviga teostatud marmoreering, mis jätkub konsooli külge kinnitunud akantusvolumidil nr 31.</p>	<p>ATR-FT-IR ja SEM-EDS instrumentaal analüüsid konsooli (P5) kruntvärvide, tausta sinisest ja valgest värvist. (Vaata Lisa 3, Signe Vahuri koostatud analüüsitunnistust: Analüüsitunnistus_retaabel_E R.pdf)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenumise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistöösena eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja märgmenetlust. • Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kanga. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkastab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
---	-----------------------------------	--	---	---

- Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaga.

Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsliid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.

D
112:11
/ 27

Konsoolilaua polükroomia seisukord on halb. Pealne valge värvikiht on suures osas pudenenud ja kadunud. Originaal polükroomiast on säilinud vaid väikesed smalt sinise värvi ja tumehalli kruntvärvi aladena.

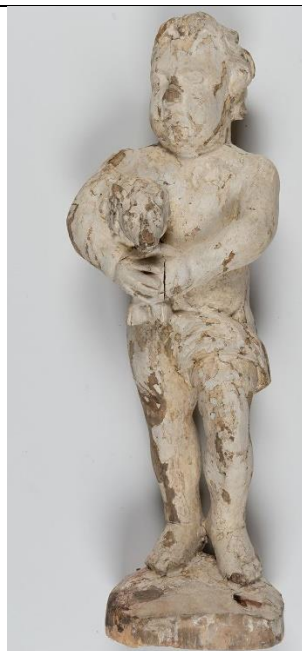
-

- Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik).
- Konsenseerimistöde osana eemaldati objekti pealne valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia.
- Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.
- Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga.
- Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.
- Sinisega värvitud aladelt eemaldati valge värv kasutades ainult kuiv- ja märgmenetlust.
- Pulbristunud sinise värvi kinnitamiseks kasutati MfK 5% lahust, mis kanti pinnale pintsliga läbi hollytex kanga.
- Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget.
- MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
- Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna.

Objektile olemasolevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.

	<p>D 112:11 31</p>	<p>Akantusvoluudi polükroomia seisukord on väga halb. Pealne valge värvikiht on suures osas lahtine või kadunud. Originaalpolükroomias esinevad ulatuslikud kaod marmorimitatsiooniga aladel. Kadunud on ka akantuslehe tipp ümbritsev oranž värv ja messinglehe kiht. Rahuldavas seisukorras on vaid kruntvärvitud alad. Akantusvoluudil on murdunud ja kadunud selle pärnapuidust südamikuks keerduv osa.</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenemise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatki. • Konserveerimistöösena eemaldati objekti pealne valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna ja deioniseeritud vee ning puuvillavatki rullides.
---	---	---	----------	---

 			Konserveerimistööde kava: <ol style="list-style-type: none"> 1. Värv- ja puiduproovid 2. Objekti transpordiks ettevalmistamine, kuivpuhastus ja osade skulptuuride detailide katmine profülaktilise kleebisega 3. Valge ülemaalingu kihi eemaldamine ja originaal polükroomia puhastamine 4. Originaal polükroomia kinnitamine 5. Viimistluskihita puidupindade kuivpuhastus ja mädaniku neutraliseerimine 6. peenpuhastus 7. Kaitsva kattekihi katsed ja pealekandmine <p>Kõikide naelte ja metallosade conserveerimistööd teostas ERMi metalli konservaator Karl-Erik Hiiemaa.</p>	
Skulptuurid	D 112:11 11, 12, 13, 23, 25, 29, 33			
Kirjeldus:	Alljärgnevalt on eraldi väljatoodud puto-figuuridel, Kristuse figuuril ja korintosekapiteelil teostatud instrumentaal analüüsid ning conserveerimistööde kirjeldus koos fotodega.			
Foto objektist	Nr.	Kahjustuste kirjeldus	Uuringud: dendrokronoloogia, p-XRF, SEM-EDS, ATR-FT-IR.	Teostatud conserveerimistööd

D
112:11/
12

Pealmine valge värvikiht on figuurilt pea täielikult pudenenud, seda leidub veel vaid nikerdatud süvendites. Selle all olev valge õlivärvi kiht on kerkinud ning irdunud koos originaal polükroomiaga. Säilinud õlivärvi kihi servad on kooldunud, katuses ning äärmiselt rabedad. Kadunud õlivärvi kihi alt on nähtaval originaal värvikihistused, mida saab vaadelda vaid väikeste täppidena.

Tõenäoliselt ei ole algsest viimistlusest selle all palju säilinud. Kruntvärvi kiht on krakleestunud ning sellel esinevad ulatuslikud kaod kuni puiduni.

Õlivärvi kihi nake on originaalpolükroomiaga tugev, seega ei olnud võimalik seda ilma originaalpolükroomiat kahjustamata figuurilt eemaldada. Valge õlivärvi kiht kinnitati seega koos originaalpolükroomiaga. Skulptuuri jalusel esinevad valge mädaniku, lilla ebanahkise

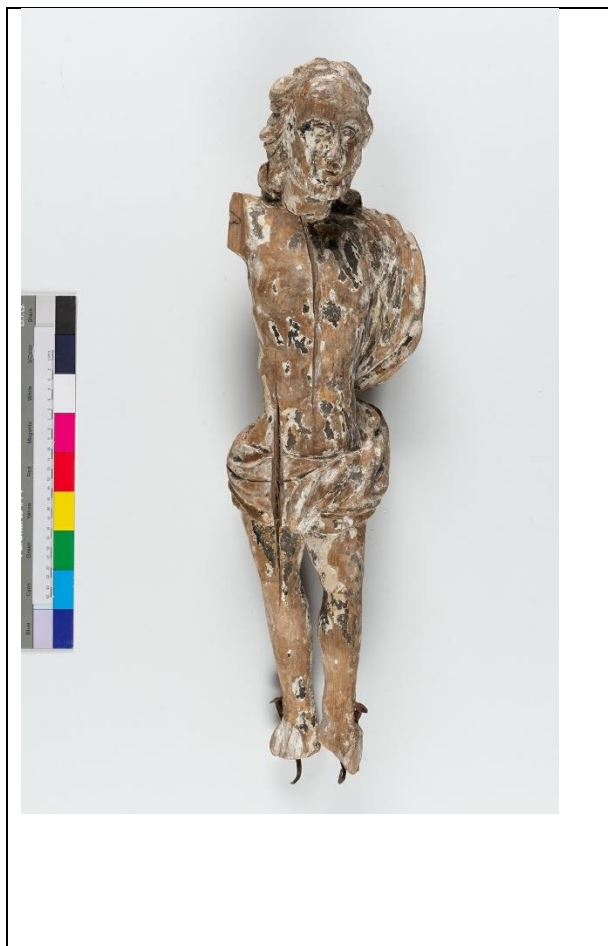
Stratigraafia
proov (Lisa 5.
P7, P8, P9,
P10)

- Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik).
- Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenumise eest transpordil.
- Mikalenti eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti.
- Konserveerimistöösena eemaldati objekti pealmine valge värvikiht.
- Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.
- Kerkinud õlivärvi ja originaalpolükroomia värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga.
- Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.
- Valge õlivärvi pind puhastati samaaegselt mustusest deioniseeritud vee ja triamooniumtsitraadi 3% lahusega.
- Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget.

		<p>(<i>chondrostereum purpureum</i>) kahjustused.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • MFK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna. • Mädaniku kahjustustega pind neutraliseeriti etanooliga (pintsliga peale kantud). <p>Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
	<p>D 112:11/ 13</p>	<p>Pealmine valge värvikiht on figuurilt pea täielikult pudenenud, seda leidub veel vaid nikerdatud süvendites. Selle all olev valge õlivärvi kiht on kerkinud ning irdunud koos originaal polükroomiaga. Säilinud õlivärvikihi servad on kooldunud, katuses ning äärmiselt rabedad. Kadunud õlivärvikihi alt on nähtaval originaal värvikihistused, mida saab vaadelda vaid väikeste täppidena. Tõenäoliselt ei ole algsest viimistlusest selle all palju</p>	<p>Stratigraafia proov (Lisa 5. P11, P12, P13)</p> <p>Alar Läänelaid puiduproovilt puiduliigi määramine, pärn (<i>Tilia</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenemise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid

	<p>säilinud. Kruntvärvikiht on krakleestunud ning sellel esinevad ulatuslikud kaod kuni puiduni.</p> <p>Õlivärvikihi nake on originaalpolükroomiaga tugev, seega ei olnud võimalik seda ilma originaalpolükroomiat kahjustamata figuurilt eemaldada. Valge õlivärvikiht kinnitati seega koos originaalpolükroomiaga. Polükroomial esinevad ka rooste plekid korrodeerunud naeltest.</p> <p>Skulptuuri jalalabad on niiskuskahjustuste ja valge mädaniku, lilla ebanahkise (<i>chondrostereum purpureum</i>) tõttu pehkinud, kahjustunud ning osaliselt kadunud.</p>	<p>polükroomia kihte etanooliga pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kerkinud õlivärvi ja originaalpolükroomia värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsli ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Valge õlivärvi pind puhastati samaaegselt mustusest deioniseeritud vee ja triamooniumtsitraadi 3% lahusega. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirgastab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna. • Mädaniku kahjustustega pind neutraliseeriti etanooliga (pintsliga peale kantud). <p>Objektil olevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats, traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintsliid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
---	---	--

	<p>D 112:11 11</p>	<p>Kristuse figuuril on kadunud ca 90% polükroomiast, mille säilinud osa on äärmiselt õrn ning pude. Arvatavasti on polükroomia ulatuslikud kaod tingitud suhteliseõhuniiskuse kõikumisest, mis põhjustas hügrokoopse kruntvärvi paisumise, irdumise ning lõpuks pudenemise. Puidu deformeerumisest annavad mõista ka pikki figuuri kulgevad radiaalsuunas lõhed, mille on põhjustanud puidu kiireloomuline kuivamine.</p>	<p>_ATR-FT-IR ja SEM-EDS instrumentaal analüüs Kristuse figuuri rinnakult (P8) (Vaata Signe Vahuri koostatud analüüsitunnist ust: Lisa 3. Analüüsitunnist us_retaabel_ER M.pdf)</p> <p>P-XRF analüüs Kristuse rinnalt ja niudevöölt (vaata Ragnar Saage koostatud XRF spektreid: ERM D112_11 Kristus_riinalt_hõbedane. pdf, ERM D112_11 Kristus-vasak külg_riidelt valge värv. pdf)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Objekti pind kaeti profülaktilise mikalendi kleebisega (kalaliim 5%, vesilahuses), mis kaitses polükroomiat pudenemise eest transpordil. • Mikalenti eemaldati märgpuhastus meetodil, kasutades deioniseeritud vett ja puuvillavatti. • Konserveerimistöösena kinnitati ja puhastati figuuri kõik polükroomia kihid. • Lahtine polükroomia kinnitati MfK (15%, 10%) liimainega. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga. <p>Objektile olemasolevad korrodeerunud naelad puhastati mehaaniliselt (mikrofiiberpliats,</p>
--	-----------------------------------	--	--	---

			<p>Stratigraafia proovid (Lisa 5. P5, P6)</p> <p>Alar Läänelaid puiduproov, kuusk (<i>Picea</i>)</p>	<p>traatpintsel, skalpell) ja kuivpuhastati (kitsekarvadest pintslid). Korrosioon konsolideeriti Paraloid B-72, 15% atsetooni lahusega, et takistada korrosiooni edasist levikut.</p>
--	--	--	--	---

D
112:11/
23

Korintosekapiteeli polükroomia erineb kogu ülejäänud objektist, seega on selle kahjustused erinevad. Alumine valge kruntvärvi kiht on pude ja suures osas kadunud. Puidu mõõtmete kahanemise tõttu (suhtelise õhuniiskuse kõikumisel) on värvikihid puuskulptuurist irdunud ning ei paigutu enam täpselt tagasi oma kohale. Korintose kapiteeli baasil esinevad valge mädaniku, lilla ebanahkise (*chondrostereum purpureum*) kahjustused.

-

- Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik).
- Konserveerimistöde osana kinnitati ja puhastati figuuri kõik polükroomia kihid.
- Lahtine polükroomia kinnitati MfK (15%, 10%) liimainega.
- Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga.
- Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile.
- Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget.
- MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega.
- Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna.
- Mädaniku kahjustustega pind neutraliseeriti etanooliga (pintsliga peale kantud).

Puhastus ja kinnitus tööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas skulptuuriosakonna III. kursuse tudeng Kelly Alloja. Praktika kestus 01.06–29.06.2020.

	<p>D 112:11/ 25</p>	<p>Irdetailid on mingil ajahetkel taimornamentidelt murdunud, seega on nende polükroomia ka suures osas kahjustunud ja kadunud. Üks akantusleht kuulub detailide D 112: 11/ 29, 33 juurde, teine on aga osa akantusvoluudist. Arvatavasti detailil nr 16 või 17, mis varem olid ühendatud. Kiilukujulised tükid kuuluvad ovaal pärjale laual nr 7 ning kirsi oks kuulub detailile nr 10.</p>	<p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsna. <p>Puhastus ja kinnitus tööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas nahadisainiosakonna IV.</p>
---	--	--	---

				kursuse tudeng Kaisa Suurman. Praktika kestus 01.10-13.12.2019.
	<p>D 112:11/ 29, 33</p>	<p>Akantunglehestiku detailid mis kuuluvad keskmiste akantusvolutide nr 17 ja 8 südamikü kesktele. Detailide marmoriimitatsioon maaling on krakleestunud, irdunud ja osaliselt kadunud. Pealmine valge värvikiht on osaliselt säilinud nikerduste süvendites. Mõlemal akantusdetailil on murdunud kaks akantus lehte, millist üks on eraldi säilinud ning on vaadeldav D 112: 11/ 25 fotol. Mõlema detaili puidul esinevad ka valge mädaniku, lilla ebanahkise (<i>chondrostereum purpureum</i>) kahjustused.</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polükroomia pind puhastati esmalt kitsekarvadest pintslitega lahtisest tolmust ja mustusest (tolmuimejaga, pintselotsik). • Konserveerimistöõde osana eemaldati objekti pealmine valge värvikiht, et avada originaalpolükroomia. • Valge värv eemaldati kombineeritud mehaanilise puhastuse (skalpellid, bambustikud) ja märgpuhastuse meetodil, samaaegselt lahtiseid polükroomia kihte etanooliga (va arvatud sinisel värvil) pehmendades ja MfK (15%, 10%) liimainega tagasi kinnitades. • Kerkinud värvikihid vajutati tagasi kerge raskusega, silikoonpintsliga ja/või liivakotiga. • Liivakoti ja kinnitatud pinna vahele asetati Holytex kangas, et takistada kinnitatud pinna liimustumist liivakotile. • Kaitsva kihina kanti puhastatud pinnale MfK 5% (deioniseeritud veega lahjendatud) kattekiht, mis kirkustab värve ega tekita pinnale liigset läiget. • MfK jäägid eemaldati pindadelt peale 24 h möödumist atsetoon-etanooli (w/w 40:60) lahusega. • Värviga katmata puidupinnad kuivpuhastati pindmisest mustusest suitsukäsnaaga.

				Puhastus ja kinnitus tööd teostas Kõrgem Kunstikool Pallas nahadisainiosakonna IV. kursuse tudeng Kaisa Suurman. Praktika kestus 01.10-13.12.2019.
--	--	--	--	--